1	Sissejuhatus	3
2	Installeerimine	4
3	Programmi ülesehituse põhimõtted	6
	3.1 Klaviatuuri kasutamine	6
	3.2 Sisukorra akna lühitutvustus	7
	3.3 Menüüriba lühitutvustus	7
	3.4 Programmi seadistamisvõimalused	8
	3.5 Programmi seadistamine tulenevalt farmi tootmise eripärast	10
4	Olulised aknad - Sea aken (F5) ja Sündmuste aken (F8)	11
	4.1 Sea aken	11
	4.2 Sündmuste aken	13
5	Sigade identifitseerimine programmis	15
6	Sigade staatused	16
7	Kasutatavad mõisted	17
8	Andmete sisestamine emiste moodulis	20
	8.1 Põlvnemisandmete sisestamine	20
	8.2 Emise toodangusündmuste sisestamine	20
	8.2.1 Kariatuleku sisestamine	23
	8.2.2 Seemenduse sisestamine	24
	8.2.3 Tijnuskontrolli sisestamine	
	8.2.4 Poegimisandmete sisestamine	
	8.2.5 Imikpõrsaste ümberpaigutamise sisestamine	
	8.2.6 Kadude sisestamine	
	8.2.7 Abordi ja enneaegse poegimise sisestamine	
	8.2.8 Väärarengute/ anomaaliate sisestamine	
	8.2.9 Võõrutuste sisestamine	29
	8.3 Ammpesa loomine ja sisestamine	
	8.4 Kariatesti andmete sisestamine	
	8.5 Kuidas veenduda et kõik andmed on sisestatud	30
	8.6 Sarnaste kiriete sisestuse hõlbustamine	31
9	Töönlaanide kasutamine	32
	91 Tööplaanide / trijkiste printimise eelvaade	32
	9.2 Fnam kasutatavad töönlaanid	33
	9.2 Seemenduste tööplaan	33
	9.2.1 Degimiste tööplaan	34
	9 2 3 Võõrutuste tööplaan	
	9.2.4 Ümberindluste töönlaan	
10) Sea kaartide koostamine	
11	Kariatestid	30
11	11.1 Testiandmete sisestamine	
	11.1 Testiandmete parandamine	4 0 /1
	11.2 Hinnang karjatestile	ו+ 17
	11.4 Omaniku karjas testitud loomade karjavõtmine	∠+ ۱۲
10	II. The individual numbri muutmine	۲ ۲
13	S Farmis võetud kultide sperma kasutamine omaniku farmides	++ ∕⊥7
1/	1 Varukoonia	4J 17
14	t varukoopia 1/1 Varukoopia tegemine	/ + ۱٦
	14.1 varukoopia importimine	/ + 17

15 A	Andmevahetus JKK-ga	49
15.1	Possu programmist	49
15.2	Seakasvataja portaali kaudu	50
15.3	Üksikute Possu täienduste laadimine	51
15.4	Aretussigade ostu ja müügiandmete ülekandmine Possust Possusse	51
16 P	Possus kasutatavad koodid	52
16.1	Väljamineku liigid	52
16.2	Väljamineku põhjused	52
16.3	Sea kommentaarid	53
16.4	Seemenduste kommentaarid	54
16.5	Poegimise kommentaarid	54
16.6	Anomaaliad	55
16.7	Imikpõrsaste kadude põhjused	55
16.8	Võõrutuskommentaarid	55
16.9	Toodangukirjete tüübid	56
16.10	Tiinuskontrolli tulemused	56
16.11	Emise rakendused (kasutamise eesmärk)	56
16.12	Kuldi rakendused	57
16.13	Aretusotsused	57
16.14	Emise klassid	57
17 E	Emise toodangupäevade arvestus	58
18 P	Possus kasutatavad lühendid	59
19 N	Juumikute moodul	64
19.1	Kasutamise üldpõhimõtted	64
20 E	Eeltöö nuumikute osa kasutamiseks	66
20.1	Söötade defineerimine	66
20.2	Söödapunkrite defineerimine	67
20.3	Nuumakarja asukohtade defineerimine	67
20.4	Medikamentide defineerimine	68
21 N	Juumakarja sündmuste sisestamine	69
21.1	Sissetuleku sisestamine	70
21.2	Väljamineku sisestamine	71
21.3	Liikumise sisestamine	72
21.4	Vaktsineerimiste ja ravi sisestamine	72
21.5	Inventuuri sisestamine	73
21.6	Sööda sisestamine	74
21.7	Sööda inventuuri sisestamine	75
22 N	Juumikute osa päringud	76

Sissejuhatus

Jõudluskontrolli Keskuse (JKK) poolt 2001. a. läbiviidud kliendiküsitlus näitas, et paljud seakasvatajad soovisid jõudlusandmete kogumise programmi kaasajastamist. See andiski tõuke teenuse arendamiseks ja Possu programmeerimiseks. Possu on seakasvatajate, JKK ja Eesti Tõusigade Aretusühistu (ETSAÜ) meeskonnatöö tulemus.

Possu 3 on Possu tarkvara uus versioon, mis võimaldab koguda lisaks põhikarja sigadele ka noorsigade andmeid. Põhikarja majandamise osa nimetatakse emiste ja noorsigade majandamise osa nuumikute mooduliks. Vastavalt farmi tootmissuunale on võimalik kasutada eraldi emiste moodulit, eraldi nuumikute moodulit või mõlemat korraga.

Programm on programmeeritud töötamiseks Windows keskkonnas ning see ei peaks enam takistama farmide infotehnoloogilist arengut. Seakasvataja jaoks on kaks valikut - Possu farmiversiooni ja Possu keskuse versiooni kasutamine. Kõikidel farmidel on võimalus sisestada karjatesti andmeid, saada geneetiline hinnang oma loomadele ja karjatäiendust on võimalik valida aretusväärtuste alusel.

Sigade identifitseerimisel omab suurt tähtsust vastsündinud põrsaste märgistamine pesakonnanumbriga. Possusse on võimalik sisestada pesakonnanumber. Samuti on uues programmis võimalik näha sea põlvnemist kolme põlvkonna ulatuses.

Possus on sigade käibe aruanne, mis kajastab erinevates käiberühmades olevate loomade arvusid, kaalusid ja söötmispäevi. Samuti saab välja printida käibedokumente loomade sünni, hukkumise ja kaalumise kohta ning saatelehti karjast väljamineku kohta.

Possu rakendumisega võeti kasutusele uus indeks – T-indeks. See on analoogne Soomes kasutatava T-indeksiga ja annab meile võimaluse sigade karjatesti andmete võrdlemiseks põhjanaabritega.

Kõige suuremaks eeliseks on Possu programmi täiendamise võimalus tulenevalt aretusprogrammist "Marmorliha. Programmiga tutvumiseks on võimalus kasutada piiratud kasutusajaga testversiooni.

Programmi kasutamiseks on vaja osta JKKst litsents vastavalt hinnakirjale. Possu programmi kasutuslepingut on võimalik lugeda installeerimise käigus enne tingimustega nõustumist või JKK koduleheküljelt Possu kataloogist aadressil <u>http://www.jkkeskus.ee/page.php?page=1324</u>

1 Installeerimine

Programmi installimiseks on vaja minna internetti Jõudluskontrolli Keskuse koduleheküljele, seakasvataja portaali aadressil <u>www.jkkeskus.ee/pp</u> ÜHISTESSE FAILIDESSE. Sisenemiseks annab avalduse alusel õigused JKK.

Vaade 1 . Possu installerimine

al	Ühised failid			
eht		0	Kuun Sau Iallaaaa	
ailid	railminni coomandamina ari päävadal das	10 5 49	15 04 2000 00:17	[muuda][info]
iste	Seemenduse info sisestamisest	19.3 KD	13.04.2009 09.17	Tungger Lunci
sed	Possu3Paigaldaja.exe	4.2 MB	03.04.2009 15:25	[muuda] [info]
aatmised	uus trükis analüüs seemenduste kohta .doc	19.5 KB	28.01.2009 10:38	[muuda] [info]
ad	Seemenduste analüüs			
erimine	litsents2009.doc	21.5 KB	12.01.2009 13:23	[muuda] [info]
e ülevəəde	Possu3 litsentsi uuendamine aastaks 2009			
ue alevaaue	litsentsist.doc	25.0 KB	19.08.2008 12:25	[muuda] [info]
nide ülevaade	Litsentsi tasust			
il & telef.	Possu3 Lyhike juhend.doc	45.0 KB	01.04.2008 16:05	[muuda] [info]
aart	Possu 3 erinevused senise programmiga võrre	des ja nuur	nikute mooduli kasutai	nise lühijuhend
Idid	Possu3 puumikute osa juhend doc	631.0 KB	01 04 2008 16:01	[muuda][info]
uskonsulendile	Uue faili saatmine			
rm 1255	Uue faili saatmine Fail	Browse		
rm <u>1255</u> med	Uue faili saatmine Fail Faili Faili kirjeldus	Browse.		
m 1255 ned muste saatmine	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse		
n 1255 ed nuste saatmine fo allalaadimine	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.		
m 1255 ned muste saatmine nfo allalaadimine i failid	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.		
konsulendile 1255 d uste saatmine o allalaadimine failid egga	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse	Image: Control of the second seco	
m 1255 mut saatmine nfo allalaadimine i failid eeemid eetega e müük	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.		
m 1255 ned Imuste saatmine nfo allalaadimine ni fallid keenid ketega le müük nts	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.		
m 1255 hed muste saatmine hfo allalaadimine i failid eemid hetega te müük hts	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.	a	
in <u>1255</u> ned muste saatmine nto allalaadimine ii failid leemid netega ke müük nts mid	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.		
m 1255 hed muste saatmine nfo allalaadimine i failid gemid de müük hts mid osaüHING PAJU KAUBANDUS	Uue faili saatmine Fail Fail Faili kirjeldus	Browse.		
atmine dimine dimine	Uue faili saatmine Fail Faili kirjeldus	Browse.	a	

Installeerimiseks käivitada Possu paigaldaja (Possu3.Paigaldaja.exe), salvestada oma arvutisse jättes muutmata pakutava salvestamise koha. Installeerimise juhised avanevad töö käigus, millele tuleb enamasti vastata OK. Desktopile tekib Possu3 ikoon.

Järgmisena on vaja Possu portaalist, **FARMI FAILIDEST**, salvestada oma arvutisse varukoopia (nt. 130 varukoopia 2005-09-20 19-45.fbz), kus 130 näitab farmi koodi, 2005 aastat, 09 kuud (september), 20 kuupäeva ja 19-45 kellaaega. Meelde on vaja jätta, kuhu need failid salvestati (ketas, kataloog, desktop).

Nüüd käivitada desktopil olevast Possu ikoonist programm, klikata menüünimede ribalt **PROGRAMM**, valides **AVA FARM** (VÕI VARUKOOPIA). Selleks otsida arvutist üles kataloog, kuhu salvestati varukoopia, klõpsata faili nimel, vajutada OK. Kulub mõni minut ja programm annab teate, et varukoopia taastamine õnnestus.

Programmi sisenemiseks vajuta OK, loobumiseks vajuta LOOBU.

TEADMISEKS!

- Programmi esmakasutajatele on varukoopias juba olemas seafarmide ehitiste, tõugude, standardsete toodete, standardsete parameetrite, ostetud sigade ja seemendusjaama kultide aktuaalsed andmed, mis on JKK andmebaasis juba olemas.
- Juhul kui Possu arvutis ei ole internetti, on Possu3 paigaldaja vaja salvestada mälupulgale ja sealt installeerida arvutisse.Possu käivitamine ja sulgemine

Possu programmi käivitamine toimub *desktopile* toodud ikoonist või start menüüs Programs /Programs Files/ Possu alamkataloogist. Possu programmi sulgemine toimub paremal asuvast ristist, vasakul asuvast ikoonist, klahvidega Alt + F4 või menüüpunktist "Programm, Sule programm".

Vaade 2. Possu avamis- ja sulgemisvõimalused

2 Programmi ülesehituse põhimõtted

Programm töötab Windows keskkonnas ja seetõttu kehtivad selles kõik Windowsis kasutatavad võimalused.

Possu on pidevalt arendatav programm, mistõttu antud käsiraamatus toodud võimalused ei ole lõplikud.

Programm on eriline ka seetõttu, et selles on näha seemendusjaama kultide ja farmi sigade eellaste põlvnemisandmed. Selliste sigade staatus on **võõras siga.** Tähelepanelik peab olema, et sellise staatusega sigadele mitte sisestada karjatuleku kirjet ega muid toodangusündmusi.

-	kustutab viimase toodangukirje.		
"Enter" numbrite juures	klahviga saab liikuda andmete sisestamisel väljalt väljale		
"Enter" tähtede juures	klahviga saab salvestada andmed, kui kursorist tagapool olevatele väljadele ei ole vajadust andmeid (nt tehnik, kommentaar)sisestada		
Alt + F4	sulgeb programmi.		
Ctrl+D	Kustutab sündmuste lehel valitud kirje		
Ctrl + A	Markeerib kogu grupi		
Ctrl+E	avab aktiivse päringu seadistamisvõimaluse		
Ctrl + N	Demarkeerib grupi		
Ctrl+TAB	liigub programmi sees eri akende vahel		
Del	kustutab kirje või vormi väljal kustutab sisestatava info		
ESC	Sulgeb F5 akna ja muudab aktiivseks sisukorra akna		
F6	Kiirklahv, mis sulgeb hetkeks programmi või kutsub esile uue farmi valimise akna		
F8	Kiirklahv sündmuste akna avamiseks		
F10	Kiirklahv sisukorra akna avamiseks ja sulgemiseks		
F4	avab rippmenüü kursoriga sellel olles		
F5	avab üksiku sea akna igast erinevast programmi osast, vastab menüüs nupule "Otsi siga".		
F7	kiirklahv päringust emise või kuldi kaardi koostamiseks		
INS	Avab vormi uue kirje sisestamiseks.		
Page down	Kerib päringut lehekülje kaupa allapoole.		
Page up	Kerib päringut lehekülje kaupa ülespoole.		
Shift + Tab	annab võimaluse seemendus-, poegimis-, võõrutus- ja testiandmete sisestamisvormides tagapool asuvatelt sisestamisväljadelt liikuda eespool olevatele sisestamisväljadele.		
Tab ←→	annab võimaluse seemendus-, poegimis-, võõrutus- ja testiandmete sisestamisvormides liikuda eespool olevatel sisestamisväljadelt tagapool olevatele väljadele.		

2.1 Klaviatuuri kasutamine

2.2 Sisukorra akna lühitutvustus

Programmi põhiaknaks on <u>sisukorra aken</u> (vaade 2), kus on näha kõik programmi kataloogid koos oma alajaotustega e. päringutega. Sealt on võimalik avada kõiki päringuid. Kataloogide lühiülevaade on alljärgnevas tabelis:

KARJA ÜLEVAADE	Siin asuvad olulisemad päringud ülevaate saamiseks karjast. Rühmade all mõeldakse Possus käiberühmasid (võõrdepõrsad, kesikud, nuumikud, emikud, nooremised, vanaemised, kuldid). Loomade üleviimine rühmast rühma on seotud sea staatuse muutumisega ja toimub automaatselt sündmuste sisestamise käigus.
TÖÖPLAANID	Siin asuvad iganädalaselt kasutatavad tööplaanid.
LOOMADE	Annab ülevaate loomade liikumisest - karja tulekust,
LIIKUMINE	prakeerimisest, ruhmadevahelisest sigade liikumisest jne.
KARJATESTID	Annab ülevaate toimuma hakkavatest ja toimunud karjatestidest ning testimistulemustest.
VETERINAARIA	Annab ülevaate sigade ravimistest ja vaktsineerimistest.
STATISTIKA	Sisaldab karja analüüsimiseks tarvilikke päringuid.
SÖÖTMINE	Annab ülevaate söötade kasutamisest.
VARIA	Annab ülevaate sigade paiknemisest erinevates asukohtades, aitab otsida päringute asukohta kataloogides.
SÜSTEEM	Sisaldab infot, mis on oluline andmebaasi haldajale.

Ülevaateakent on võimalik vajadusel kokku voltida näiteks juhul kui monitor on väike (vt vaade 3).

Sisukorra aknas päringule hiire vasaku klahviga kõpsates avaneb see parempoolses aknas. Toodud näites (vaade 3) on aktiivne menüüpunkt VÕÕRUTUSTE TÖÖPLAAN ja parempoolses aknas on näha võõrutusele minevate emiste nimekiri.

2.3 Menüüriba lühitutvustus

Menüüribal olevate erinevate menüüde sisu on välja toodud alljärgnevas tabelis:

Programm	Programm avamise ja sulgemise võimalus, varukoopia importimise võimalus					
Sündmuste aken F8	Aken sündmuste sisestamiseks ja ülevaate saamiseks kronoloogiliselt sisestatud andmetest					
Sea aken F5	Aken sündmuste sisestamiseks ja ülevaate saamiseks ükiku sea kohta					
Seaded	Põhikarja ja nuumakarja asukohtade, söötade, söödapunkrite, medikamentide ja töötajate defineerimiseks, toodangu ja aretuse seadete ning päringute nimekirja seadistamiseks farmis					
Andmehaldus	Andmevahetuseks JKK andmebaasiga, failide eksportimiseks ja importimiseks ning varukoopia salvestamiseks					
Abiinfo	Informatsiooni saamiseks litsentsi suuruse ja kehtivusaja kohta					

2.4 Programmi seadistamisvõimalused

Programm on väga mahukas, aga seda on võimalik seadistada vastavalt kasutaja vajadustele (vaade 3 ja 4). Päringute muutmiseks on järgmised võimalused:

- olemasolevate veergude ümberpaigutamiseks vajutada hiire vasaku klahviga veeru pealkirjal, mida on vaja paigutada teise kohta, hoida hiire vasak klahv all ja vedada veerg vajalikku asukohta.
- Päringutes olevate veergude laiuse muutmiseks vajutada hiire vasaku klahviga kahe veeru vahelisel joonel, hoida hiire vasak klahv all ja tõmmata veeru laius sobivaks.
- päringutes olevate andmete sorteerimiseks valida veeru pealkirja järgi näitaja, mille järgi soovitakse andmeid sorteerida, vajutada hiire vasaku klahviga vastava veeru pealkirjal. Jälgida veeru pealkirjal tekkinud märki. See näitab andmete sorteerimist kasvavalt või kahanevalt. Kui märk puudub, toimib andmete sorteerimine programmisisese kirjelduse alusel.
- Mitme veeru järgi sorteerimiseks klikata esimese sorteerimisvaliku veerul, seejärel vajutada üheaegselt klahvi Ctrl ja järgmise näitaja järgi sorteerimiseks valitud veergu pealkirjal. Arvestama peab, et sorteerimine mitme näitaja järgi peab toimuma vasakult paremale.
- Sigade demarkeerimine päringus annab võimaluse printida nimekiri ilma nende sigadeta. Markeerida ja demarkeerida saab klikates hiire vasaku klahviga vajaliku sea numbri ees oleval ruudul (vaade 3), võttes ära või lisades sea numbri ees olev märgi e. nn "linnukese"
- kogu grupi markeerimiseks vajuta kahte klahvi (Ctrl+A) korraga ja demarkeerimiseks (Ctrl+N).
- päringute kopeerimiseks Excelisse klikkida hiire vasaku klahviga päringu suvalisel real päringus, kopeerida andmed (Ctrl+C), avada Exceli dokument ja kanda andmed sinna üle, vajutades korraga klahve Ctrl+V.
- Kerimisribasid kasutades saab tuua nähtavaks kogu aknas oleva informatsiooni.
- Sisukorra aknas on võimalik peita päringuid kasutades hiire paremat klahvi (Seaded, päringute nimekirja seadistamine).

Vaade 3. Programmi seadistamisvõimalused

Vaade 4. Näitajate elimineerimine päringutes

Difference Paringu nr. 3 seaded									
Pealkiri Kategooria. Teem							a		
Seemendatud emised Karja ülevaade							isekari	Nuumakari Sperma	
SELECT Parame									
			_				Veeru	ı avaldis	
SQL-nimi	Nähta	v Nimi	Formaat	Kokkuvõte					
		Ind nr.						~~ · ·	
BREED		Tõug					Kokki	ivõtte formaat	
LITTER_COUN	VT 🔽	Psk arv							
SOW_INDEX_	W 🗹	TI						- 100 N IN	
GROUPS		Grupp					Laius		
INSEM_DT		Seem kp.	dd.mm.yy	/			Era	aldaia enne seda veerou	
STATUS_DAY	′S 🔽	Stpäevi					E Eik	seeritud veera	
BOAR	~	Kult						seemuu veerg	
LITTER_TYPE		Psk tüüp							
PREGN_CHE	ж_рт 🔽	TK kp.	dd.mm.yy	/					
RETURN_CO	JNT 🔽	Ülarv							
PR_CHECK_R	ESULT 🔽	ТК							
EXPECTED_D	т 🔽	Tõenäol. poeg.	ddd dd.m	1		_			
WEEKS_TO_F	ARR 🔽	Nädalat poeg-ni							
PEN		Asukoht							
ID		\backslash							
NOTES		Mäykus							
		NUMBER							
		Nanajao,	mme e	es on					
		"linnuke"	'. tulev	ad			Pööra	atud päringu grupeerija	
								aa paringa grapoonja	
trukisele									
							Pealk	irjade laius 👘 pikslit	
							Andm	eveeru laius pikslit	
							Kokki	uvõtte laius pikslit	
								Sarvesta Loobu	

2.5 Programmi seadistamine tulenevalt farmi tootmise eripärast

Farmiti võib tootmistsükkel oluliselt erineda, mida on võimalik seadistada menüüribalt, avades SEADED. Seadetes on võimalik kirjeldada:

- Põhikarja asukohad
- Nuumakarja asukohad
- Söödapunkrid
- Söödad
- Medikamendid
- Töötajad

Partnerite lisamiseks on vaja pöörduda JKKsse, sest nende koodid on vaja võtta PRIA ehitiste registrist.

Vastavalt toodangu ja aretuse seadetes (imetamisperioodi pikkus, tiinuskontrolli aeg, imikpõrsaste lugemine sugude kaupa, vormides sisestatava informatsiooni minimaalsed ja maksimaalsed väärtused) defineeritule koostab programm tööplaanid.

3 Olulised aknad - Sea aken (F5) ja Sündmuste aken (F8)

Programmis on kaks olulist akent, kus on võimalik sisestada andmeid ja saada informatsiooni. Neid aknaid nimetatakse – sea aken ja sündmuste aken. Esimesest aknast saab informatsiooni seakeskselt ja teisest sündmustekeskselt. Sea akna avamise kiirklahv on F5 ja sündmuste akna avamise kiirklahv on F8.

3.1 Sea aken

Sea aken (vaated 5 ja 7) – sisaldab informatsiooni iga üksiku sea kohta. Põhjaliku ülevaate sea toodangust saab akna sees avanevatelt erinevatelt lehtedelt – **põhiinfo, sugupuu, ülevaade, sündmused**. Sea akna avamiseks on kolm võimalust:

- Vajutada funktsiooniklahvi F5 ja sisestada otsitava sea number väljale OTSI SIGA
- Vajutada hiirega menüüribal olevale nupule Sea aken F5 ja sisestata otsitava sea number väljale OTSI SIGA
- Teha hiire vasaku klahviga topeltklõps päringus ehk sigade nimekirjas vajaliku sea numbril.

Sündmuste sisestamiseks avada sisestusvormide valikmenüü nupuga "Lisa uus sündmus". Lähemalt vaata peatükis "Sündmuste sisestamine".

🏷 Sea aken 🛛 🔀							
Sea nr:)tsi				~	Uus siga
502-2425-04 09.1 2425	2.04	06.07,05 KU	28.03.09 - 20p põrs. 9 p	Ulevaa lehed	ite		
Pőhlinfo Sugupuu ()levaade	Sündmuse	d T	Asu	koht: 10)2 - Lüüdi	
kõik sündmused (72)			Värskenda) 🗸 I	isa uus :	sündmus
16.10 Sea 16.10 registrinu	umber	li+klos Se s: 13, ks	ea sünniaeg,	tõug,			
02.11.08 Kadu	G	urnuksi ka	asutusotstary	ze ia		Sundmu	ste
Sea individuaaln	umber	leik uksi <mark>st</mark>	aatus	ve ju	s a	vamine	(Insert)
27.11.08 Võõrutu	s P.	äid: 9					
02.12.08 Seemen	idus K	5 - PUSSI 7(D42 (Y)				
07.01.09 Tiinusko	ntroll +	positiivne	A	- / . /	1	-	
23.02.09 Vakts. /	ravi S	ise+valispar	as./Noromectir	n/, Keeluaeg	kuni 23.	U3	
23.02.09 Vakts. /	ravi E	rysin Single	Shot, Keeluae	g kuni 23.02	.2009	_	
10.03.09 Vakts. /	ravi B	Iosuis Parvo	(L), Keeluae(g kuni 10.03	.2009	_	
10.03.09 Vakts. /	ravi C	oli+kiostriaid	oos/Toxicol/				
28.03.09 Poeyimi	ne e	ius: II, surr	iuu: o	Avetuda	võõrutu	sto	
30.03.09 Kauu	0	nnews (I)		Avaluu		sie	
		-		sisestam	ise vorr	n	
Võõr. kp. Imet	D emisp	t.arv kultp kokku	Mass (kg) kokku keskm	Psk. indeks	Uus asu	koht	Psk, Psk. päevinr
27.11.2008 🔽 26		9 9			102 - L	üüdi 🔽	142
Kaod: 4	arv, põi	nius, kp. mass	ÜP: arv.t	eine emis, kp	Anomaa	aliad ar	v, anomaalia
2 1 - Surnuks mul	jutu 02.1	1					
1 8 - Jalad ei kanr	, na 02.1	1 🔲					
1 1 - Surnuks mul	jutu 06.1	1 🗸					
Võõrutuse kommen	taar		Märkused		Emise	nõhikom	mentaar
18 - Suur võõrutus	mass	~				ponikom	~
				Salves	sta	Loobu	

3.2 Sündmuste aken

Sündmuste aken (vaated 6 ja 8) - annab ülevaate sisestatud sündmustest kronoloogilises järjekorras. Avamiseks vajutada funktsiooniklahvile F8 või hiirega menüüribal olevale nupule Sündmuste aken F8.

🏷 Sündmuste aken 🛛 🔀							
Asukoht: Põhikari	 Periood: Viiimased sündmused (30 p) 						
Kõik sündmused (1544)09.04.09Karjatulek4229Võimalus piiritleda9004sündmuste sisestamist9004(põhikari, nuumakari, sööda andmed)13.04.0913.04.09Tiinuskontroll3306	 ✓ Värskenda ✓ Liea uus sündmus EMIS - K LP - 85 (D) LP - 2499 LP - 2300 LP - 56 (D) 2 küsitav 						
13.04.09SeemendusVõima13.04.09Seemendussisesta13.04.09Seemendusvaatam13.04.09Seemenduspoegin13.04.09Seemendusliikum	Ius piiritleda Andmete .tud sündmuste sisestamine nist (seemendamine,						
4229 3012 emis 💌	Sündinud: 24.09.2008, tõug: L, sünnifarm: 502						
кагјаtuleku кр. Mass kg. 9.04.2009 💙 141	EMIS - Karjauuenduseks Value						
Ind. nr selles karjas 4229	Müüja						
	Märkused						
	Salvesta Loobu 🗸						

Sündmuste sisestamiseks ava sisestusvormide valikmenüü nupuga "Lisada uus sündmus". Lähemalt vaata peatükis "Sündmuste sisestamine".

TEADMISEKS!

- Andmete parandamiseks kasutada Sea akent F5 koos nupuga VÄRSKENDA.
- Andmete kiirsisestamise võimalus on ainult sündmuste aknas, valides perioodiks TÄNA SISESTATUD. Valinud selle, avaneb automaatselt uus sisestusvorm samalaadse sündmuse sisestamiseks.

- Nuumakarja sündmusi ja söötade koguseid saab sisestada ainult sündmuste aknas.
- Reeglina toimub ka testiandmete sisestamine Sündmuste aknas F8 aknas.
- ETSAÜ poolt etteantud vanusepiiridest väljasolevate loomade testiandmeid saab sisestada F5 aknas. Andmete sisestamiseks vajuta nuppu UUS SIGA.
- Nuppu "VÄRSKENDA" kasutada siis, kui andmeid sisestatakse vaheldumisi kahes erinevas aknas või kui sisestatud andmed ei ilmu salvestatud kirjetesse. See nupp toob andmed nähtavaks mõlemas aknas. Sama tulemuse annab ka programmi sulgemine.
- Nuppu "VÄRSKENDA" on **kohustuslik** kasutada võõrutusandmete, eriti põrsaste ümberpaigutus- ja ammpesakonna andmete parandamisel F5 aknas.

4 Sigade identifitseerimine programmis

Possu programmis identifitseeritakse sigu erinevate numbrite järgi.

Registrinumber – sea unikaalne number kogu Eestis. Registrinumber koosneb sea sünnikarja koodist, sea individuaalnumbrist ja sea sünniaasta kahest viimasest numbrist. Registrinumbriga märgistatakse noorsead reeglina testimisel või põhikarja tulekul. Märgistamisel kinnitatakse emistele ja kultidele vasakusse kõrva registrinumbriga plastikust kõrvamärk. Põhikarja emised ja kuldid kantakse registrinumbri alusel JKK andmebaasi, .

Individuaalnumber – on registrinumbri keskmine osa, mis farmi igapäevases töös on kõige olulisem. Individuaalnumber antakse põhikarja täienduseks valitud emistele ja kultidele soovitatavalt testimisel, hiljemalt looma karjatulekul. Number peab olema kultidel ja emistel karjasiseselt kordumatu. Vältimaks kordumist, on programmis võimalik algset numbrit muuta sea karjatuleku kirje vormis väljal nimega **Sea ind. nr** selles karjas. Individuaalnumbri annab seale loomapidaja. Paberil või arvutis näidatakse registrinumbris individuaalnumber eraldusmärkidega (nt. 1460-785-95). Soovitatav on kasutada individuaalnumbreid kasvavalt kuni 9999-ni ja siis alustada uuesti ühest.

Pesakonnanumber - tätoveeritakse põrsa vasakusse kõrva või sälgitakse kõrvadesse esimese ööpäeva jooksul peale looma sündimist. Pesakonnanumbriga on kohustuslik märgistada põhikarja uuendamiseks tunnustatud loomade järglased. Pesakonnanumbri alusel kontrollitakse sea põlvnemise õigsust võõrutamisel ja testimisel. Soovituslik on alustada pesakonnanumbrite numeratsiooni iga aasta alguses ühest.

Tätoveeringunumber – kaheosaline number. Enne kaldjoont ema individuaalnumber, peale kaldjoont mitmes põrsas sellel emal. Ilega identifitseeritakse aretusloomi baasaretusfarmides. Nimetatud number tätoveeritakse hiljemalt võõrutuse ajal emise järglaste paremasse kõrva. Baasaretusfarmides on selline põrsaste märgistamine kohustuslik.

Algne individuaalne number – algselt antud number, mis erineb individuaalnumbrist juhul kui seale on antud uus, karjasiseselt kordumatu number. Mõlemad numbrid on Possus nähtavad sea aknas põhiandmeteandmete lehel. Numbri muutmisest annab märku punane individuaalnumber registrinumbris.

ID number – programmi poolt genereeritud number, mis on oluline andmebaasi haldajale andmete kontrollimiseks.

5 Sigade staatused

Loomade eristamiseks on sisse toodud staatuse mõiste. Iga siga süsteemis omab staatust ning selle muutmine toimub automaatselt läbi kasutaja tegevuste.

Kood	Kirjeldus	Lühend				
1	Emik - siga karjatestist (k.a) või ostmisest kuni esimese seemendamiseni (v.a).					
2	Võõrutatud e. vabaemis - emis võõrutamisest (k.a) kuni esimese võõrutusjärgse seemenduseni (v.a)					
3	Seemendatud emis – seemendatud või paaritatud emis alates seemendamise kuupäevast (k.a)	S				
4	Imetav emis - emis põrsastega alates poegimisest (k.a) kuni oma pesakonna või kasulaste pesakonna võõrutamiseni (v.a)	Р				
5	Karjast väljaläinud emis - siga alates väljamineku kuupäevast.	VLE				
6	Aktiivne kult - antud hetkel karjas olev kult, keda kasutatakse loomulikul paaritusel või kelle ejakulaati (spermat) on võimalik kasutada emiste tiinestamiseks.	AK				
7	Karjast väljaläinud kult - siga alates väljamineku kuupäevast.					
8	Testitud nooremis - nooremis, kes on testitud, kuid pole veel otsustatud tema edasist kasutamist	TNE				
9	Testitud noorkult - noorkult, kes on testitud, kuid pole veel otsustatud T tema edasist kasutamist					
10	Võõras emis - emis, kes on karjasolevatele loomadele eellaseks, asub mõnes teises farmis					
11	Võõras kult - kult, kes on karjasolevatele loomadele eellaseks, asub Võõres teises farmis					
12	Väljal. reg. emis	VIrE				
13	Väljal. reg. kult	VLrK				
14	Registreeritud emis – emis, kellele on registrinumber või individuaalnumber antud, aga karjatesti andmeid veel pole	RegE				
15	Registreeritud kult - kult kellele on registrinumber või RegK individuaalnumber antud, aga karjatesti andmeid veel pole					
16	Nuumaemis					
17	Nuumakult	Nuum K				

Võimalikud staatused ja lühendid on järgmises tabelis:

6 Kasutatavad mõisted

Abordipäevad	 tiinuspäevad enne aborti
Abort	– poegimisteade, kui tiinuspäevad jäävad allapoole abordipiiri (<108 päeva). Käsitsi sisestatud aborditeade, millega kaasneb abordikommentaar kasutaja poolt.
Ammemis	 emis , kellelt on tema enda põrsad võõrutatud ja kasvatab üles teise või teiste emiste põrsaid.
Anomaalia	– väärareng.
Ebaproduktiivsed päevad	 emiste mitteotstarbekat kasutamist näitavad päevad. Ebaproduktiivsete päevade alla kuuluvad ümberindluse päevad, päevad seemendusest müügini, päevad võõrutusest müügini, abordipäevad (seemendusest abordini), abordijärgsed päevad (abordist seemenduseni).
Ebaproduktiivsed päevad/pesakond	– emise mitteotstarbeka kasutamise päevad pesakonna kohta.
Emik	– nooremis alates karja tulekust (k.a) kuni esimese seemenduseni (v.a).
Emis	 emane siga alates esimesest seemendusest (k.a) kuni karjast väljaminekuni (v.a).
Emisekaart, kuldikaart	 looma põlvnemist, toodangut jms kajastav trükis
Esmaseemenduse vanus (ESV)	– sea vanus päevades sünnikuupäevast (k.a) esimese seemendamiseni (v.a).
Esmapoegimise vanus	 emise vanus päevades sünnikuupäevast (k.a) esimese poegimise või esimese abordini (k.a).
Esmaseemendus	– emiku esimene seemendus
Imetamisperiood (IP)	päevad emise poegimisest (k.a.) oma pesakonna või kasupesakonna võõrutuseni (v.a.)
Imikpõrsas	– siga sünnist (k.a) kuni võõrutamiseni (v.a.).
Individuaalnumber	 karjasiseselt kordumatu number põhikarja loomade eristamiseks.
Produktiivsed päevad	 ühe pesakonna tootmiseks kulunud bioloogiliselt vajalikud päevad. Jõudluspäevade alla kuuluvad tiinuspäevad, imetamispäevad, kasupesakonna e.ammemise päevad ja vaba perioodi päevad.
Karjatuleku vanus	- sea vanus päevades sünnikuupäevast (k.a) kuni karjatuleku kuupäevani (v.a).
Kasulaste pesakond	 juba võõrutatud emise juurde paigutatud teise või teiste emiste põrsad.
Kasvik	 kasvav siga alates võõrutusest (v.a) kuni müügini või põhikarja valikuni (k.a). Siia alla kuuluvad võõrutatud põrsad, kesikud ja nuumikud. Üleviimine ühest grupist teise sõltub eelkõige sea elusmassist ja söötade muutmisest seoses sea vanusega
Kesik	- siga alates kesiku gruppi tulekust (k.a) kuni nuumikugruppi minekuni (k.a). Grupis soovituslikult sead vanuses 61 – 120 päeva elusmassiga 26 – 60 kg

Konsulent	– aretusühistu poolt määratud inimene farmitesti läbiviimiseks
Kunstlik seemendus (KS)	- emise seemendamine kuldi spermaga seemendustehniku poolt.
Kult	- siga esimesest paaritamisest (k.a) või ejakulaadi andmisest (k.a) kuni karjast väljaminekuni (v.a)
Käibe aruanne	- koondaruanne, mis kajastab loomade arvu, elusmassi, söötmispäevi, juurdekasvu ja loomade liikumist erinevates käiberühmades defineeritud perioodil
Käiberühmad	 erineva staatusega sigade rühmad tulenevalt sea vanusest või kasutusest farmi tootmises. Programmis kasutatavad käiberühmad on emikud, nooremised, vanaemised, kuldid, imikpõrsad, võõrdepõrsad, kesikud, nuumikud, nuumaemised ja-kuldid
Lahtine pesakond	 pesakond või kasulaste pesakond, mille kohta ei esine võõrutusteadet
Lahtine seemendus	 seemendus, mille kohta ei esine teadet poegimise, abordi või karjast väljamineku kohta
Loomulik paaritus (LP)	 loomulik paaritus, sea paaritamine kuldiga
Massi-iive kg	 kogu käiberühma juurdekasv perioodis kilogrammides
Nooremis	– emis esimesest seemendamisest (k.a) kuni esimese poegimiseni (v.a).
Nooremise pesakonna andmed	 esimest korda poeginud emise pesakond poegimisest (k.a) kuni pesakonna võõrutuseni (v.a). Kasutatakse esimest korda poeginud emiste pesakonna tulemuste analüüsimiseks.
Nuumaemis	- müügi ootel põhikarjast prakeeritud emis
Nuumakult	- müügi ootel põhikarjast prakeeritud kult
Nuumik	- siga alates nuumiku gruppi tulekust (k.a) kuni müügini või põhikarja valikuni (k.a). Grupis soovituslikult sead vanuses 121 – 180 päeva elusmassiga 61 – 110 kg
Poegimiste osakaal	 poeginud emiste protsent kõikidest antud perioodil tehtud seemendustest.
Poegimisvahemik (PGV)	 emise kahe poegimise vahele jäävate päevade arv.
PSVM	– päevade arv emise seemendamisest (k.a) karjast väljaminekuni (v.a).
PVVM	– päevade arv emise võõrutamisest (k.a) karjast väljaminekuni (v.a).
Põrsapaigutus	 põrsaste ümberpaigutamine emiste vahel pesakondade ühtlustamise eesmärgil.
Päevad esimese	 karjatuleku kuupäevast (k.a) esmasseemenduse
seemenduseni	kuupäevani (v.a)
Päevad väljaminekuni	- päevad viimasest sündmusest kuni väljaminekuni
Põhikari	 põrsate tootmiseks kasutatavad loomad (emikud, nooremised, vanaemised, kuldid)
Seemendus	– sea tiinestamine paarituse või kunstliku seemendusega.
Stressitundlikkus	– näitab sigade stressi päritavust. Stressis sea liha on hele ja vesine.

Sööda kulu	- käiberühmale kulunud sööda kogus perioodis							
Söödakulu söötmispäeva (SP) kohta	 söödakulu ühe söötmispäeva kohta käiberühmade kaupa. Arvutatakse ainult kasvikutele, põhikarjale ei arvutata. 							
Söödaväärindus	- ühe kg juurdekasvu tootmiseks kulunud sööda kogus käiberühmade kaupa							
Söötmispäevad (SP)	 päevad sea karja või käibegruppi tulekust (k.a) kuni sea karjast või käibegrupist väljaminekuni (v.a). Eraldi tuuakse söötmispäevad välja käibegruppide kaupa (emikud, nooremised, vanaemised, kuldid, imikpõrsad, võõrdepõrsad, kesikud, nuumikud) 							
Tiinuspäevad (TP)	 päevade arv viimasest tulemuslikust seemendusest (k.a) kuni poegimiseni (v.a) 							
Toodangupäevad	 päevad emise esmaseemendusest (k.a) kuni või väljamineku kuupäevani (v.a). Toodangupäevades kajastuvad produktiivsed päevad ja ebaproduktiivsed päevad. 							
Toodangupäevad/pesakond	- ühe pesakonna tootmiseks kulunud päevade arv.							
Tulemuseta seemendus	 seemendus, millele ei järgne toodanguteadet. 							
Tulemuslik seemendus	 seemendus, millele järgneb toodanguteade. Seemendust enne väljaminekut ei peeta tulemuslikuks. 							
Uuendemis	 emis keda kasutatakse põhikarja uuenduseks. 							
Vabaperiood	 päevad emise võõrutamisest (k.a) seemenduseni (v.a). 							
Vanaemis	 emis alates esimesest poegimispäevast (k.a) kuni karjast väljaminekuni (v.a) 							
Vanaemise pesakonnad	 kõik pesakonnad alates teisest poegimisest (k.a) 							
Võõrutamine	 imetamisperioodi lõpetamine põrsaste eraldamisega emisest. 							
Võõrutatud põrsas	- põrsas võõrutamise kuupäevast (k.a) kuni kesikute gruppi minekuni (v.a). Grupis soovituslikult sead vanuses 30 – 60 päeva elusmassiga 8 – 25 kg							
Ööpäevane massi-iive (ööp. iive)	 ööpäevane juurdekasv grammides, tuuakse välja käberühmade kaupa 							
Ümberindlus	emise indlemine pärast seemendust.							
Ümberindluste osakaal	- ümberindluste osakaal seemendustest protsentides.							
Enneaegne poegimine	- emise poegimine 92 108. tiinuspäeval.							

7 Andmete sisestamine emiste moodulis

7.1 Põlvnemisandmete sisestamine

Sisestamine sõltub sellest, millise päritoluga sea andmeid soovitakse sisestada. On võimalik, et põhikarja siga ostetakse farmist, kus kasutatakse Possut, imporditakse või valitakse karja täienduseks parimad loomad oma põhikarja sigade järglaste hulgast. Veel on võimalik osta põhikarja täienduseks sigu farmidest, mille andmeid ei ole JKK andmebaasis. Võimalustest lähemalt.

Teisest karjast ostetud sigade, JKK andmebaasis olevate loomade põlvnemisandmed kantakse Possusse elektrooniliselt vältimaks sisestamisvigu. Vastava informatsiooni saab JKK andmebaasist andmevahetuse käigus (vt peatükki Andmevahetus). Lisada tuleb vaid sea rakendus (vt Possus kasutatavad koodid) üksiku sea aknas (F5) või sündmuste aknas (F8) karjatuleku sisestuskirje vormis.

Oma põhikarja järglaste hulgast valimine. Need on sead, kelle vanemate põlvnemis- ja toodanguandmed on Possus olemas ehk need on oma põhikarja sigade järglased. Selliste sigade põlvnemisandmete õigsust kontrollib programm vanemate toodanguandmete järgi. Soovitatav on noorsigu enne põhikarja võtmist testida ja anda talle individuaalnumber. Esmalt sisestatakse **Sündmuste (F8) aknas** testi-, siis karjatuleku andmed.

Imporditud sigade põlvnemisandmed sisestatakse JKKs otse andmebaasi ja farmi Possusse edastatakse põlvnemine elektrooniliselt JKK infoga.

JKK andmebaasis tundmatu sea põlvnemisandmete sisestamine. Siia gruppi kuuluvad sead, kelle andmed ei ole jõudluskontrolli andmebaasis. Selliste sigadega on tegemist juhul kui farm alustab Possu programmiga esmakordselt tööd või ostab sigu omanikult, kelle farm ei ole jõudluskontrollis. Sellisel juhul sisestatakse põlvnemisandmed Possusse paberkandjalt **üksiku sea aknast (F5)**, valides nupu **UUS SIGA -> Põhiandmed**. Järgmisena sisestatakse **Sündmuste** lehel sea karjatulek ja toodangu sündmused. Selliste sigade põlvnemisandmete sisestamisel on vaja olla eriti tähelepanelik, sest programm andmeid ei kontrolli.

TEADMISEKS! Seemendusjaama kultide andmeid ei tohi sisestada farmi Possusse. Seemendusjaama kultide vajalikud andmed tehakse farmile kättesaadavaks elektrooniliselt JKK infoga andmevahetuse käigus JKK andmebaasiga.

7.2 Emise toodangusündmuste sisestamine

Sündmuste all mõeldakse seemendamise, poegimise, võõrutamise, karjatuleku ja karjast väljamineku andmeid. Nende sisestamiseks on mitu võimalust - **SEA AKNAS** (F5) ja **SÜNDMUSTE AKNAS** (F8). Sisestusvormide rippmenüü avaneb vajutades nuppu **LISA UUS SÜNDMUS**, kust saab avada vajaliku sisestusvormi. Seejärel sisestatakse vormi tühjadele väljadele vajalikud andmed. Sisestatud andmed on nähtavad nii F5 kui ka F8 aknas.

Vaade 7. Sisestamine sea akna kaudu

Vaade 8. Sisestamine sündmuste akna kaudu

TEADMISEKS!

- Sisestamisvormidel on kahesuguse värviga väljasid valged ja tumedad. Valgele väljale on võimalik sisestada andmeid, tumedale väljale aga tuleb juba olemasolev või arvutatav informatsioon Possust.
- Ühelt sisestamisväljalt teisele liigub kursor klahviga ENTER, Tab või hiirega.
- Tagapool asuvalt väljalt on võimalik eespool olevale väljale liikuda nupukombinatsiooniga SHIFT + TAB või hiirega.
- Vajaliku sündmuse sisestamisvormi saab avada lisaks hiirega ka vastava sündmuse numbri sisestamisega. Näiteks seemenduste sisestamiseks vajuta numbrit 1, poegimiste sisestamiseks 3 jne. Numbrid on nähtavad rippmenüüst (vaade 8).
- Kui tekib vajadus eelmisi kirjeid täiendada või parandada, aga avatud on uue kirje sisestamisvorm, siis väljumiseks vajuta "Loobu". Seejärel liigu kursoriga parandamist vajavale kirjele, tee vajalikud parandused ja salvesta.
- Viimase kirje kustutamiseks vajuta Salvesta/Loobu" nuppude kõrval olevale rippmenüü nupule (vaade 8) ja vali "Kustuta kirje". Kui on vaja parandada varasemaid sündmusi, tuleb kõik andmed parandatavani kustutada ja peale parandamist uuesti sisestada.

7.2.1 Karjatuleku sisestamine

ػ Sündmuste aken	
Asukoht: Põhikari	Periood: Täna sisestatud
Kõik sündmused (0)	Värskenda Visa uus sündmus
Ind. nr. Ema nr Jrk Sugu Karjatuleku kp. Mass kg. Ind. nr selles karjas	Rakendus Karjatuleku vanus
Täidetakse juhul kui sea individuaal- numbrit on mingil põhjusel muudetud	Märkused Salvesta Loobu 🗸

TEADMISEKS!

- Karjatuleku ja rakenduse väljad on täitmiseks kohustuslikud.
- Ind. nr selles karjas on kohustuslik täita juhul kui sea numbrit on muudetud plastkõrvamärgil. Vaata lähemalt "Individuaalnumbri muutmine"
- Muudetud sea number on nähtav Sea aknas F5 punasena

7.2.2 Seemenduse sisestamine

Vaade 10. Seemenduste sisestamisvorm

Sündmuste aken									
Asukoht: Põhikari 🗸 Periood: Täna sisestatud 🗸									
Kõik sündmused (0) 🛛 🗸 Värskenda 🗸 Lisa uus sündmus									
<uus> Seemendus</uus>									
Kohustuslik täita									
ka siis kui kuldi									
numbrit ei									
sisestata									
Emic									
Seem. kp. Voor Kult kord meetod									
Seemenduse kommentaar Emise põhikommentaar Asukoht									
Markused Tehnik									
Võimalus avada vorm									
"Seemendus kahe									
kuldiga"									

Seemendusandmete sisestamisel peab teadma järgmist:

- seemenduse kuupäev on kohustuslik, mida on võimalik sisestada kirjutamisega (pp.kk.aa) või õige kuupäeva valimisega rippmenüü kalendrist.
- kuldi number on võimalik ise kirjutada või valida rippmenüüst. Jälgida kuldi numbri õigsust! Jälgida, et kuldi rakendus oleks eelnevalt sisestatud kuldi karjatuleku kirje vormis, sest sellest sõltub seemendusmeetod.
- Seemendusjaama kultide põlvnemisandmeid El TOHI sisestada need edastatakse Possusse elektrooniliselt andmevahetuse käigus JKKga ja on programmis nähtavad F5 aknas staatusega KS kult võõras.
- Segusperma kasutamisel PEAB sisestama sobiliku seemenduse kommentaari (nt segatud sperma või segusperma D), kuid EI TOHI sisestada kuldi numbrit.
- Seemendusmeetodi väli on kohustuslik segusperma kasutamisel või emise seemendamisel ühel innaperioodil kahe erineva kuldiga. Seemendusmeetodi puudumisel on trükised "Analüüs seemendustehnikule" ja "Seemenduste analüüs" ebatäpsed.
- Võimalik on sisestada seemenduse kommentaarid, valides need rippmenüüst.
- Väljale **Kordi** kirjutada seemenduskordade arv ühe inna ajal või määrata see Toodangu seadetes.
- Märkustesse võib kirjutada teksti omal äranägemisel.

- Tehnik ja Asukoht tuleb eelnevalt defineerida menüüpunktis Seaded. Tehniku all mõeldakse sea seemendajat / paaritajat, asukoht näitab sulgu, milles siga asub.
- Salvestamiseks vajuta Salvesta nupule.

TEADMISEKS!

- Kui seemenduse sisestamisel ei leia rippmenüüst kuldi numbrit, siis tähendab see seda, et kuldi andmeid ei ole Possus. Seemendusjaama kuldi puudumisel on värskendamata JKKst saadetav info. Selles failis on uute seemenduskultide andmed, ostetud kultide andmed, aretusväärtuste failid ja vead (lähemalt peatükis Andmevahetus JKKga).
- Kui kult on valitud oma põhikarja järglaste hulgast, on vaja sisestada kuldi põlvnemise ja karjatuleku andmed, k.a kuldi rakendus.
- Teisest farmist ostetud kuldi andmed edastatakse Possusse JKK infoga andmevahetuse käigus JKKga
- Võimalik on sisestada seemendusi kahe erineva kuldiga ühel innaajal. Selleks avada vorm seemenduse sisestamiseks kahe kuldiga (vaade 10).

7.2.3 Tiinuskontrolli sisestamine

🏷 Sündmuste aken	
Asukoht: Põhikari 🗸	Periood: Täna sisestatud 🗸 🗸
Kõik sündmused (0)	✓ Värskenda ✓ Lisa uus sündmus
Emis	Emise põhikommentaar Asukoht Salvesta Loobu 🗸

Vaade 11. Tiinuskontrolli tulemuste sisestamisvorm

Iga seemenduse kohta on üks tiinuskontrolli kirje sisestamise väli. Tiinuskontrolli mitmekordsel sisestamisel kirjutatakse eelmine kirje lihtsalt üle.

Lihtsustada saab tiinuskontrolli tulemuste sisestamist kui sisestada andmeid Sündmuste aknas valides perioodiks TÄNA SISESTATUD. Sealt sisestades jääb osa väljasid täidetuks.

7.2.4 Poegimisandmete sisestamine

3	Sündmust	te aken					×
	Asukoh	t: Põhikari	i	 Per 	iood: Täi	na sisestatud	~
	Kõik sünd	lmused (0)		*	Värskenda	a 🛛 🖌 🖌 Lisa uus sündmus]
	<uus></uus>	Poegimine					
	F uncia						
	Emis]
	Deeg lan	Pak pr	Elusaltsündinud	Con Mars	Mass (kg) kokku kesk	Acutobat Tiinusn PG'	_ /
		v		Sin Mum]
	Kaod:	ar	v, põhjus, kp, mass	ÜP:	arv, emis, kp	Anomaaliad arv, anomaali	a
	Poegimise	kommentaar		Talitaja		Emise põhikommentaar	
			*		~		-
	Märkused						h
					Salve		

Vaade 12. Poegimisandmete sisestamisvorm

Sisestada valge taustaga sisestusväljadele vajalikud andmed.

TEADMISEKS!

- Põrsaste arvu on võimalik sisestada sugude kaupa või kokku. Seadistada saab seda menüüpunktis Seaded.
- Kui pesakonnas on sündinud ainult kultpõrsad, siis tuleb emispõrsaste väljale sisestada 0, kui aga kõik on emispõrsad, tuleb kultpõrsaste väljale sisestada 0.
- Kui emisel kõik põrsad sündisid surnult, sisestada elusalt sündinud põrsaste väljale 0. Sellisel juhul pakub programm automaatselt võõrutamisvõimalust.

 Mitte sisestada põrsaste sünnimassi kui seda reaalselt ei kaaluta! Käibedokumentidesse võetakse vaikimisi põrsa sünnimassiks 1 kg, kui sünnimassi väli on tühjaks jäetud.

7.2.5 Imikpõrsaste ümberpaigutamise sisestamine

Imikpõrsaste ümberpaigutamise sisestamine toimub poegimisandmete sisestamisvormis. Soovitatav on sisestada ümberpaigutuse kuupäev, mida on võimalik sisestada kirjutamisega (pp.kk.aa) või õige kuupäeva valimisega kalendrist. Kuupäeva sisestamine ei ole kohustuslik, aga see tagab kõikide trükiste korrektsuse. Kui on tegemist emiselt äravõetavate põrsastega, kirjutatakse arv negatiivse numbrina, näiteks: –2 ja lisatakse teise, ümberpaigutusega seotud emise number ning salvestatakse.

TEADMISEKS! Imikpõrsaste ümberpaigutuse sisestamisel esimesena valitud emise juures tehakse Possus automaatselt ümberpaigutus ka teise emise juures. Kui ühele emisele antakse põrsaid mitme emise alt, siis tuleb avada järmine sisestusvorm. Selleks on vaja ümberpaigutuste vormis kuupäeva väljal olles vajutada ENTER klahvi, mis avab uue sisestamisvormi.

7.2.6 Kadude sisestamine

Imikpõrsaste kadusid saab sisestada poegimisandmete või võõrutusandmete sisestamisevormis (vaated 12, 13). Soovitatav on sisestada kao kuupäev, mis tagab kõikide trükiste korrektsuse.

7.2.7 Abordi ja enneaegse poegimise sisestamine

Abort sisestatakse kasutaja poolt abordi kirjena eraldi sündmusena F5 aknas, vajutades nuppu LISA UUS SÜNDMUS, vali hiirega Abort või vajuta numbrit 11. Ka F8 aknas on võimalik aborti sisestada.

Abordi puhul ei ole emisel elusalt sündinud põrsaid, emise pesakondade arv ei muutu ja pesakonnanumbrit ei anta.

7.2.8 Väärarengute/ anomaaliate sisestamine

Imikpõrsaste väärarengute registreerimine toimub poegimise või võõrutuse sisestamisvormis ANOMAALIA väljal.

Kui põrsastel esineb rohkem kui üks erinev anomaalia juht, siis tuleb see info sisestada erinevate kirjetena. Selleks on vaja viimasel väljal olles vajutada ENTER klahvi.

7.2.9 Võõrutuste sisestamine

Võõrutusandmete <u>sisestamiseks</u> on vajalik, et eelnevalt on sisestatud antud pesakonna seemendus- ja poegimiskirjed. Võõrutusanmdeid saab sisestda F5 või F8 aknas.

Vaade 13. võõrutusandmete sisestamisvorm

🏷 Sündmuste aken	
Asukoht: Põhikari	Periood: Täna sisestatud
Kõik sündmused (0)	Värskenda 🖌 🖌 Lisa uus sündmus
<uus> Võõrutus</uus>	
Emis	
Wõõnt sev	Mass (kg) Dek Pak
Võõr, kp, Imet.p emispikultpikokk	ku kokku keskm Psk, indeks Uus asukoht päevi nr
Koody ary põhius kn ma	uss (ip) ary teine emis kn. Anomopoliodi ary anomaalia
Võõrutuse kommentaar	Märkuped Emise põhikommenteer
	Salvesta Loobu 🗸

TEADMISEKS!

• Võõrutatud põrsaste arvu sisestamisel jälgi, et ei tekiks PUNAST numbrit KOKKU välja kohale. See näitab andmetes viga.

- Sisestamiseks vajuta nuppu "Lisa uus sündmus" ja vali VÕÕRUTUS või vajuta numbrit 6.
- Kui soovitakse sisestada kulte ja emiseid eraldi, siis seadistada see menüüpunktis SEADED. Võõrutuskirje vormis saab sisestada ka imikpõrsaste kaod, anomaaliad ja ümberpaigutused.
- Pesakonna kogumass võõrutusel sisestada vaid reaalsel kaalumisel.

Lisaks saab sisestada kommentaare ja märkusi emise, emise asukoha ja talitaja kohta, kui need on eelnevalt seadetes määratletud.

7.3 Ammpesa loomine ja sisestamine

Ammpesa tekib kui juba võõrutatud emisele lisatakse ammpesakonna loomise kirje ja talle pannakse juurde mõne teise emise kõik põrsad või mitmete emiste juurest üksikud põrsad. Kui emis on võõrutamata ja talle lisatakse teiste emiste põrsaid, siis on see põrsaste ümberpaigutamine.

Ammpesa loomine toimub sarnaselt imikpõrsaste ümberpaigutamisele – tuleb leida emis, kes on võõrutatud ja kellele tahetakse uued põrsad juurde panna.

Sündmuste sisestamiseks avada sisestusvorm AMMPESA, sisestada ammpesa loomise kuupäev, põrsaste arv ja sündmusega seotud emise(te) number.

Ammpesakonna loomisel ilmub antud emis ka Ammemiste nimekirja.

Kui ammemisele antakse põrsaid mitme emise alt, siis tuleb need ümberpaigutused registreerida erinevate sündmustena/kirjetena.

TEADMISEKS!

 Ammpesakonnaga seotud sündmuste sisestamisel on kasulik vajutada nuppu VÄRSKENDA kindlustamaks andmete salvestumist sündmusega seotud teise emiste juures.

7.4 Karjatesti andmete sisestamine

Vaata peatükk "Karjatestid".

7.5 Kuidas veenduda, et kõik andmed on sisestatud

Parima ülevaate saab sündmuste aknast (F8)

Andmeid näidatakse sisestamisaja järgi kasvavalt. Võimalik on sündmusi piiritleda (nt ainult seemendused) või vaadata kõiki sündmusi kronoloogilises järjekorras (vaade 14).

|--|

3	Sündmuste aken										
	Asukoht: Põhikari 🗸 Periood: 2009 sündmused 🗸										
Kõik sündmused (4183) 💦 Värskenda 🗸 Lisa uus sündmus											
	02.06.09	Vakts, / ravi	3992	penstrep, Ke	eluaeg kuni	23.06.2009					
	02.06.09	Vakts. / ravi	4008	norodine, Ke	eluaeg kunj	40.05.0000					
	02.06.09	Vakts. / ravi	2861	penstrep, Ke	eluaeg kun	Võimalus andmete					
	02.06.09	Vakts. / ravi	3461	penstrep, Ke	eluaeg kun	kiirsisestamiseks kui					
	02.06.09	Vakts. / ravi	3247	penstrep, Ke	eluaeg kun	valida perioodiks TANA					
	02.06.09	Poegimine	3716	elus: 12, sur	nud: 1	SISESTATUD					
03.06.09 Võõrutus 3844 Päid: 9											
	03.06.09										
	03.06.09	Võõrutus	3366	Päid: 11	Sündmu	ista niiritlamisa					
	03.06.09	Võõrutus	3833	Päid: 9	Päid: 9						
	03.06.09	Võõrutus	3772	Päid: 11							
	03.06.09	Võõrutus	3979	Päid: 9							
	03.06.09	Võõrutus	3584	Päid: 11							
	03.06.09	Võõrutus	3966	Päid: 11							
	03.06.09	Tiinuskontroll	3996	+ positiivne							
	03.06.09	fiinuskontroll 3657 ? küsitav									
	03.06.09 Tiinuskontroll 3944 + positiivne										
	Siga										
	3992 Poeginud 24.05.2009										
	2 06 2000 V 33 - nenstren										
	Märkused										
Salvesta Loobu 🗸											

7.6 Sarnaste kirjete sisestuse hõlbustamine

Seda saab teha F8 aknas, valides perioodiks **TÄNA sisestatud** (vaade 14). Selle valikuga täidetakse uue kirje alustamisel osad väljad viimati sisestatud kirje järgi. Näiteks seemenduse vormis võetakse uue kirje aluseks viimati sisestatud kirje kult ja seemenduskuupäev. Kui järgmine emis seemendati samal kuupäeval sama kuldiga, siis on vaja kirjele lisada vaid emise number ning vajutades ENTER klahvi (so. klaviatuuri põhiosa, e. "suur" ENTER) kirje salvestada. Ka ülejäänud sisestusvormides toimib asi põhimõtteliselt samamoodi. Eriti mugav on sisestada vaktsineerimisi, sest eelmisest kirjest võetakse üle kuupäev ja vaktsiini nimi.

8 Tööplaanide kasutamine

Tööplaanid on mõeldud igapäevaseks töö korraldamiseks farmis. Soovitatav on koostada tööplaanid kord nädalas, pirintida need ja kasutada laudas algandmete fikseerimiseks. Tööplaane on võimalik koostada erineva pikkusega perioodideks, kirjutades TÄHTAJA väljale vajaliku perioodi kuupäeva. Plaani koostamiseks klõpsata hiirega ülevaateaknas vajalikule tööplaanile, sisestada vajalik tähtaeg, sulugrupp ja vajuta nuppi OTSI või klahvi ENTER. TÄHTAEG näitab tööplaani lõpukuupäeva.

TEADMISEKS!

- Enne andmete sisestamist F5 aknas koostada arvutis lauda algdokumendiks prinditud tööplaaniga identne tööplaan.Sellest nimekirjast on mugav andmeid sisestada, sest sead on samas järjestuses. Kahe hiireklõpsuga emise numbril klikates avaneb F5 aken andmete sisestamiseks. F8 aknas sisestamisel ei ole see oluline.
- Tööplaanide on võimalik seadistada sarnaselt teistel päringutega (vt peatükk "Programmi seadistamisvõimalused" ja "Trükiste kujundamine printimiseks").

8.1 Tööplaanide / trükiste printimise eelvaade

Printimise eelvaate saamiseks klõpsata nuppu "TRÜKIS". Kui antud tükis sisaldab liiga palju ebavajalikku infot, siis seda saab muuta päringu seadetes (vaade 4).

Kui veerud ei ole sobivas järjestuses või veeru laiused ei ole sobilikud, siis ka neid saab kasutaja muuta (vt peatükk "Programmi seadistamisvõimalused").

1985 - Osabhing Viru Mölder Võõrutuste tööplaan															
Táhtaeg 9.08.2009 Sulugrupp <kőik sulub=""> Pák Kax//</kőik>															
Pok Kaval Emis Tõug Oxdalav ka Viim.nr Pa seni T1 nr Eksalts. põhjus Imet, p Võõr ka Emiseid Kulte Mass Asukoht Komment Ümbera															
2045	L	E 06.07	62	5	26,0		3		62			2		-1	
2095	L	R 10.07	42	4	17,6		14		58			2			
2159	L	L 11.07	36	4	18,6		13		57			2			
5248	L	L 11.07	29	3	22,4		9		57			2			
5249	L	N 09.07	24	3	15,6		16		59			2		-3	
5367	Y	L 11.07	109	10	24,1		3		57			2			
Possu Trüktud 3.07 2009 12:13.06 k. 1 /1							k .1/1								

Vaade 15. Võõrutuse tööplaani printimiseelne vaade

TEADMISEKS! Printimise eelvaate lehel (vaade 26) olev tööriistariba annab võimaluse trükist seadistada printimiseks (suurendada / vähendada, vaadata eelnevaid ja järgnevaid lehekülgi, printida üksikuid lehekülgi või kõik leheküljed korraga).

Tööplaani eelvaate saab sulgeda nuppudega CLOSE, ESC või sulgemisristist.

8.2 Enam kasutatavad tööplaanid

8.2.1 Seemenduste tööplaan

Seemenduste tööplaan (vaade 16) on mõeldud seemenduste registreerimiseks laudas. Plaan lihtsustab potentsiaalsete indlejate leidmist. Seemenduste tööplaanis on emised:

- kes on võõrutatud ja pole veel seemendatud;
- kelle staatus on emik ja kes jõuavad sel nädalal esmaseemenduse ikka (tavaliselt 210-240 päeva, konkreetne vanuse piir võimalik määrata seadetes)
- kelle staatus on seemendatud, kuid tiinuskontrolli tulemus oli negatiivne.
- Kelle staatus on põrsastega, kuid selle nädala jooksul peaks emise võõrutama ja ka seemendama (oleneb seadetes määratud imetamisperioodi pikkusest).

Väljad täitmiseks on:

- Seem. kp. seemenduse kuupäev
- Kult seemenduskuldi number ja vajadusel nimi
- Komment kommentaarid emise seemenduse iseloomustamiseks

• Märkused - kirjutada märkusi või infot, mis teistesse lahtritesse ära ei mahtunud.

Kommentaaride kohta leiad teavet peatükist "Possus kasutatavad koodid".

Vaade	16.	Seemenduste	tööplaan
-------	-----	-------------	----------

Tähtae Sulugr	eg upp	З. К	07.20 Iavdia	39									
Emis	Toug	Emaisa	Pq se	mi Staatus	TI	Soovitav seem.	Seem. kp	Kull	Asukoht	Komment aarid			
156	Y	UPONI	7	V (7p)	23,7	K 01.07			1		INGLE		
402	L	LIBER	8	V (1p)	22,5	T 07.07			2		AKAB		
409	L	AKAB	6	V (7p)	21,8	K 01.07			1		EPLE		
488	L	FAGER	7	V (7p)	20,7	K 01.07			1		EPLE		
564	L	NABU	6	V (7p)	22,6	K 01.07			1		EPLE		
599	L	ORDEN	6	V (7p)	24,2	K 01.07			1		АКАВ		
632	L	PRESIS	7	V (1p)	20,6	T 07.07			2		NOKSAGT		
708	L	FAGER	6	V (7p)	24,6	K 01.07			1		EPLE		
747	L	NOTAR	б	V (7p)	22,0	K 01.07			1		FRAM		
820	Y	INGLE	7	V (28p)	23,2	K 10.06			1		KALJON		
939	L	PRESIS	4	V (7p)	20,0	K 01.07			1		АКАВ		
1008	L	NABU	4	V (1p)	18,9	T 07.07			2		NOKSAGT		
1014	L	ORDEN	4	V (7p)	22,9	K 01.07			1		NOKSAGT		
1087	Y		9	V (1p)	21,5	T 07.07			1		INGLE		
1198	L	AKAB	10	V (7p)	24,4	K 01.07			1		KREON		
1254	L	AKAB	9	V (7p)	24,5	K 01.07			1		FAGER		
<u>.</u>	-		+	-	-								
							7						
Ridu:	16 + 4			All	kan:								

8.2.2 Poegimiste tööplaan

Poegimiste tööplaan (vaade 17) on mõeldud poegima hakkavate emiste lihtsamaks leidmiseks ja poegimiste registreerimiseks laudas.

Trükitakse tiinete emiste nimekiri, kelle tiinuse pikkus plaanis määratud tähtajaks on 115+/-7 päeva.

Kui emis on poeginud, aga ikkagi ilmub antud trükisele, siis veendu F5 aknas, kas poegimisandmed on Possusse sisestatud.

Väljad täitmiseks:

- Poeg. kp. poegimise kuupäev
- Psk.nr pesakonnanumber
- Elusaid Elusalt sündinud põrsaste arv
- Srn surnult sündinud põrsaste arv
- Muum. muumiate arv
- Mass pesakonna mass sünnil, registreerige vaid reaalselt kaalutud pesakonna massid
- Kaod imikpõrsaste kaod -> mitu põrsast hukkus ja mis põhjusel
- Anom imikpõrsaste juures tähelepandud väärarengud ->mitu ja milline anomaalia

- Ümberp emiselt äravõetud /juurde pandud põrsaste arvud koos teise emise individuaalnumbriga.
- Komment kommentaarid emisele poegimise ajal.

Imikpõrsaste kadude, anomaaliate, poegimiskommentaaride kohta leiad teavet peatükist "Possus kasutatavad koodid".

Vaade 17. Poegimiste tööplaan

1231 Po	Poegimiste tööplaan																
Tähta Suluş	aeg grupp		28.06.2009 <kőik sulu<="" th=""><th>d></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th></kőik>	d>													
Emis	Tour	Asukoht	Seem kult	S kp.	Pq seni	Oodatav kp.	T/	Psk. n	Poegim. rkp.	Sm	Muum.	Mass	Ekisəlt e/k	Kaod/põhjus	Ümberp	Komment	
3962	LxY	41-46		26.01		N 21.05							1				
2972	L	2//	BANCO 3693	02.03	7	N 25.06	21,8						1				
3603	L	2//	GAIA 3758	02.03	3	N 25.06	27,5						1				
4016	L	2//	PILS 111	04.03		L 27.06							1				
3478	Y	2//	GAIA 3758	07.03	3	T 30.06	21,5		<u> </u>				- E				
2908	L	2//	700453	09.03	7	N 02.07	23,7						1				
3481	L	s4-1-2	MILLERI 700509	09.03	4	N 02.07	26,6						1				
3494	L	2//	MILLERI 700509	09.03	4	N 02.07	26,4						1				
3551	Y	1//	JOKOTAI 700453	09.03	4	N 02.07	20,7						1				
3742	LxY	2//	AFJORD 884	09.03	2	N 02.07	30,5						L				
_																	
_				1					1								
_																	
Ridu:	10 +	3		A	lkin:												
🔊 Pa	isu :							Trükt	ud 3.07.2	009 13:4	11:14						lk. 1 / 1

8.2.3 Võõrutuste tööplaan

Võõrutuste tööplaan (vaade 15) on mõeldud võõrutatavate emiste lihtsamaks leidmiseks ja võõrutuste registreerimiseks.

Trükisel on poeginud emiste nimekiri, kelle poegimisest on möödunud programmi parameetrites kirjeldatud imetamisperioodi pikkuse jagu päevi. Tavaliselt on imetamisperioodiks 28 päeva.

Seega trükisele leitakse emised, kellel käesoleva nädala jooksul möödub vähemalt 28 imetamispäeva.

TEADMISEKS!

• Kui emis on juba võõrutatud, aga ikkagi ilmub antud trükisele, siis veendu, kas võõrutusandmed on Possusse sisestatud.

Vajalikud väljad täitmiseks:

- Võõr. kp. võõrutuse kuupäev
- Emiseid Võõrutatud emispõrsaste arv
- Kulte võõrutatud kultpõrsaste arv

- Mass pesakonna mass võõrutusel, registreerige vaid reaalselt kaalutud pesakonna massid
- Kaod imikpõrsaste kaod -> mitu põrsast hukkus ja mis põhjusel.
- Ümberpaigutatud emiselt äravõetud /juurde pandud põrsaste arvud koos teise emise individuaalnumbriga.
- Kommentaarid kommentaarid emisele võõrutuse ajal.

Imikpõrsaste kadude põhjused ja võõrutuskommentaarid leiad peatükist "Possus kasutatavad koodid".

8.2.4 Ümberindluste tööplaan

Ümberindluste tööplaan (vaade 18) on mõeldud selliste emiste leidmiseks, kes võivad uuesti indlema hakata.

Trükitakse seemendatud emiste nimekiri, kelle seemendusest on möödunud 21 või 42 päeva. Samal plaanil on ka tiinuskontrolli vajavad emised.

Ül21 – 21. päev pärast emise seemendamist, mittetiinestunud emis võib uuesti indlema hakata

Ül42 – 42. päev pärast emise seemendamist, mittetiinestunud emis võib uuesti indlema hakata.

TK35 – 35. päev pärast emise seemendamist. Pöörab tähelepanu tiinuskontrolli vajavatele emistele. Tiinuskontrolli päeva saab seadistada seadetes.

Samal trükisel saab ka registreerida tehtud seemendused või tiinuskontrolli tulemused.

Perioodi algus Perioodi lõpp Sulogrupp			30.06 2.07.2 <kói< th=""><th>2009 2009 k sulud></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th></kói<>	2009 2009 k sulud>								
Enis	73w	Pa su	a Asukoliť	Seert ka.	Paer	TK 35 piler	6121.0	Û142.p	Uks seem ka.	Kat	Kommertaand	
4070	Y	0	42-37	T 19.05	42		_	T 30.06				
3363	Y	4	42-26	T 19.05	42		-	T 30.06		_		
4063	L	0	42-43	K 20.05	41			K 01.07			d Lagertenunu	
4074	Y	0	42-38	N 21.05	40			N 02.07			Lai aba Saba näritud	
4072	L	0	42-45	T 26.05	35	T 30.06						
4053	L	0	42-35	T 26.05	35	T 30.06	1					
40.52	YxL	0	42-34	N 28.05	33	N 02.07					Lai aba	
4068	L	0	42-42	N 28.05	33	N 02.07						
3972	LxY	1	42-31	N 28.05	33	N 02.07						
4039	Y	0	41-41	T 09.06	21		T 30.06					
3966	LxY	1	41-60	T 09.06	21		T 30.06					
	-	-	-	-	-		-	-	-	-		
	-	-	-	-	-		-			-		
	-	-	-	-	-		-	-				
	+	-	-	-	+	-	-	+	-			
-				-	_						0	
Par	w.						Truke	ud 3.07 2009 13	51:52			R.171

Vaade 18. Ümberindluste tööplaan

Testi tööplaan Vaata peatükk "Karjatestid" (vaated 22 ja 23)
9 Sea kaartide koostamine

Koostada ja printida saab nii emise kui kuldi kaarti. Kaarti on võimalik koostada ühele loomale või loomade grupile n.t. kõikidele poegimislauta minevatele emistele. Üksiku sea kaardi saab koostada Sea aknas kiirklahviga F7 või TRÜKISE nupu kõrval olevast rippmenüüst valides. Samast saab valida ka kaartide koostamise ja printimise kõikidele nimekirjas olevatele sigadele, valides kõigi märgitud sigade kaardid (vaade 19). Märgitud siga on siga, kes on nimekirjas nn "linnukesega". Kui siga on "linnukesta", siis kaarti ei prindita.

Possu 3 - 1231 - Jampo Seakasvatuse OÜ 📃 🖻 🔀							
Programm Sündmuste aken (F8) Sea aken	aken (F5) Seaded Andmehaldus Abiinfo						
1231 ‹‹	Poegimiste tööplaan	Trükis 👻 🗙					
Karja ülevaade Probleemid Numaemised / kulidi Numaemised / kulidi Karja ülevaade fügude Karja ülevaade fügude Karja ülevaade füğude Karja ülevaade füğude Karja ülevaade füğude	Tahtaeg * Tröds 28.06.2009 * Subgrupp * Ühe sea kaart (eelistatud) F7 Ühe sea kaart (valikkega) Wisse skaart (valikkega) Magaa tõkir read Kõigi märgtud kultide kaardid Magaa tõkir read Otsi Prode tästatud	Ctrl+A Ctrl+N Ctrl+E					
Peskakona andmete tru Avisead kuldu Avisead kuldu Löpetadu toodanguking i Sundmused perioodi ka Emiste paring Võrustaud emised Porsastega emised Porsastega emised Porsastega emised Porsastega emised Routide põhlandmed Kultide põhlandmed Voorud ja laudad Porsastega ekspertiis le Tööplaanid Seemenduste tööplaan Porsastega ekspertiis le Tööplaanid sekspertiis le Voorude planeerimise Voorude planeerimise Voorude planeerimise tööplaan Porsastega enised Porsastega ekspertiis le Voorude planeerimise Voorude planeerimise Voorude planeerimise Voorude planeerimise tööplaan Voorude planearimise tööplaan Voorude planearimise tööplaan Voorude planearimise tööplaan Vaktsineerimisplaan (ke Vaktsineerimisplaan (ke	Empired particular Step. Pg seni Oxdatav Ti Psk. Poegin Sm Mun Masc Elusalt Caddy Under Kommert 9 3962 Liv 41-6 26.01 N 21.05 N V Auto Semidual Ministric 9 3962 Liv 41-6 26.01 N 21.05 N V Auto Semidual Ministric 9 3962 Liv 41-6 2// GAIA 3758 02.03 N 25.05 27.5 // <td< th=""><th></th></td<>						
✓ > > ✓ start ⊘ ∅ ↔ *	🛛 🗹 F Rida: 10 < 24 Windows Live Hessen 🍘 Inbox for Hylli Kerste 🎓 POSSU 🕲 Possu 3 Livhend .doc 🏷 Possu 3 ET 🛛 🔍) 🕼 🕹 🕫 🇞 14:34					

Vaade 19. Kaardi koostamise ja printimise seadistus

Olemas on kaks erinevat emise kaarti, millest üks sobib seemenduslaudas kasutamiseks (vaade 20), teine poegimislaudas kasutamiseks (vaade 21). Seemenduslaudas kasutataval kaardil on suurelt nelja erineva sündmuse (ümberindluse, tiinuse kontrolli, loodetava poegimise ja loodetava võõrutamise) kuupäev, poegimislaudas kasutataval kaardil on suurelt ainult loodetava poegimise ja loodetava võõrutamise kuupäev. Emise kaardi variant muutub vastavalt emise staatuse muutumisele. Kui emise staatuseks on võõrutatud või seemendatud (tiinus pikkus 1-90 päeva), siis koostab programm kaardi, mis sobib seemenduslaudas kasutamiseks. Alates emise 91. tiinuspäevast koostab programm emise kaardi, mis sobib kasutamiseks poegimislaudas.

Vaade 21. Emise kaart poegimislaudas kasutamiseks

1416 - Osaühing Nukike	F First Prior	Next Last Emise	kaart, trükitud: 3.07.2009	1
97	9 Index populations	bb (pak) 866/ (165) mmap 24.07.2007 patalek 27.02.2008 - KU gar gar. 1416-979-07 i 1416-966-06 (Y) 223-5168-06 (Y) iii 1460-5466-05 (Y) gar 8-67-11-65 (x1-x2-x3-y	Pesakond 2 Piska 2,1 Elus/pak 8,5 Vočp/pisk 8,0 Piska 100,0 T-indets 108,1 J_SAV 116,5 V_SAV 109,8 r) Keedung	
Nr. Seem. kp Kuit 1) 28.03.08 2406 (Y) 2) 13.10.08 2460 (Y) 3) 12.03.09 JAHKA 631: (Y)	TK Polet Ap. PSK El 25:07:08 205 07:02:09 32 128	Kused US Sum Keod UP Võõr. kp. Võõr. p. 8 0 1 0 30.08.08 7 9 0 0 0 07.03.09 9	Vaba/ Vaba/ 119 36 44 12,8 117 28 5 16,7	
P05.		Varasemad kao <i>TK / Kaup An</i> <i>TK / Kaup An</i> 1) <i>P(E/K) Mass</i>	s, märlused, anom., konm. , Mäg <i>Kligeldes</i> 1K: Sumuks nällginud	
lmkpörætik kaod anv / pötjus	Anomealiad Unbee an / anomealia en	paigobsed «/ emt:		

10 Karjatestid

Karjatesti algandmete registreerimiseks on võimalik programmist printida karjatesti tööplaan (vaated 22 ja 23). Testimist puudutavad trükised on koondatud peamenüüs kausta TESTIMINE. Tööplaanid koostatakse eraldi toodete kaupa (näiteks YxY emis, YxY kult jne). Trükitavasse tööplaani leitakse kõik uuendemiste pesakondades sündinud loomad, kes vastavad antud tootele ja kelle vanus vastab etteantud testimisvanuse vahemikule.

Tööplaani printimiseks vajuta nuppu Trükis, tekib printimise eelvaade, sealt vali Prindi.

Vaade 22. Testitööplaan

TEADMISEKS!

- Enne testiplaani trükkimist saab trükiselt välja lülitada sobimatute või mittevajalike emiste pesakonnad võttes ära vastava emise eest "linnukese".
- Olemas ka trükised "Kasvikute tätonumbrid" ja "Individuaalnumbrite kasutamine" (peamenüüs Statistika kataloogis), millel olevat infot saab testimisel edukalt kasutada.
- Karjades, kus testimisele ei tule alati kõikide uuendemiste järglased, on andmete kirjutamiseks laudas võimalus printida tühi testi tööplaan. Tühja tööplaani käivitamiseks on vajalik ette anda soovitud tühjade ridade arv trükisel.

Vaade 23. Tühi testitööplaan

Tecti kp		Te	tfør,				-													
Ind ne	Emal Psk w	Mass	v	Nisa P	d Kr	M	XI	Pipilog X3	X2	585	Estieled NB	100	580	Tegejeli sati	ofe ofe	Sel	196	Sugar	Pillurs	Karjavöll, rakendus komment, märkused
					-	+	-						_	_						
	-				_	-	_													
						1														
					-	+	=				_	-			-					
											_									
÷;	-		-	_	-	+	-		<u>(</u>		-			-		-	-	-		
																				k 1/1

10.1 Testiandmete sisestamine

Testiandmeid saab sisestada sündmuste aknas (F8), vajutades nuppu Lisa uus sündmus ja vali Testimine.

Vaade 24. Testiandmete sisestamise vorm

≫	Sündmust	te aken		
	Asukoh	t: Põhikari	~	• Periood: 🗸 🗸
	Kõik sünd	lmused (0)		✓ Värskenda ✓ Lisa uus sündmus
	<uus></uus>	Testimine		
	Indipr	Emplor Jok - Cuqu		
			~	
	Testi kp	Testija		·
		✓	~	
	Mass N	lisad 11 - Pille Kütt • p 1 - Aino Aringo	^	Esijalad Tagajalad Lihavus Keha seis sgts sõrg seis sgts sõrg selg sink kõrg pikk
		2 - Heili Maila	=	
	Sea komm	entaa 4 - Tiia Reinberg		JK (algne/korr) Pekk (algne/korr) Taj. % T-indeks
		6 - Inge Nuut		
		7 - Ruth Lumiste	~	
	Märkused			
				Salvesta Loobu 🗸

Sisesta järgmine info:

- Individuaalnumber kohustuslik
- Ema nr ema number
- Jrk juhul kui farmis tätoveeritakse looma kõrva põrsa järjekorranumber sel emal, sel juhul peaks sisestama ka selle numbri siia. See on kohustuslik baasaretusfarmides
- sugu kohustuslik
- testi kp testimise kuupäev
- testija ETSAÜ konsulent, kes testib sea
- testiandmed
- Mass kilogrammides täisarvuna,
- Nisad vasakul, paremal, kraaternisad, mittefunktsionaalsed nisad
- Pekimõõdud x1 ja x3 millimeetrites täisarvuna (NB! Vaata õiget sisestamisjärjekorda)
- Lihassilma läbimõõt X2 millimeetrites täisarvuna.
 - Lineaarselt hinnatavad välimiku näitajad
 - Esijalgade seis, sõrgats, sõrg
 - Tagajalgade seis, sõrgats, sõrg
 - Lihavus selja osal ja sinkidel
 - Keha kõrgus ja pikkus

Kommentaarid on võimalik valida rippmenüüst, märkmed looma kohta saab kasutaja ise kirjutada.

10.2 Testiandmete parandamine

Testiandmeid on soovituslik parandada üksiku sea aknas, sündmuste lehel. Selleks avada parandamist vajav testi sisestamiskirje, parandada andmed ja salvestada.

Kui testiandmete sisestamisel on tekkinud põlvnemisega seotud vigu (ema number, tätoveeringu nr, isa number, sünniaeg, sugu), siis neid saab parandada sea aknas (F5) Põhiinfo lehel.

TEADMISEKS!

• Testiandmeid võib ka täielikult kustutada, aga põlvnemisandmeid on otstarbekas F5 aknas Põhiinfo lehel parandada, mitte kustutada.

Arvutatavad testiinfo väljad:

- Testimisvanus = testimiskuupäev sünnikuupäev
- Juurdekasv algne(g/ ööp) = mass (kg) / testimisvanus(päeva)*1000
- Juurdekasv korrigeeritakse sea elusmassi 100-le kg-le, milleks kasutatakse valemit: JK_korr = (100 mass) * JK_koef + Juurdekasv_algne
- Pekk algne (mm) kahe mõõte keskmine = x1 + x3 / 2
- Pekipaksus korrigeeritakse sea elusmassi 100-le kg-le, milleks kasutatakse valemit: Pekk_korr = (100 mass) * pekk_koef + pekk_algne
- Tailiha% = 64.39 0,28*X1+0,14*X2 0,55*X3

10.3 Hinnang karjatestile

Pärast karjatesti andmete sisestamist antakse testitud loomale **esimene hinnang** (AK1) looma sobivuse kohta aretuseks. Väljendub see märkusena looma kohta (nt korr. JK väike, JK väike). Vastavad märkused tulenevad Marmorliha programmi nõuetest ja need on ühised kõikidele farmidele, mistõttu neid ise farmis muuta ei saa. Muutmiseks teeb ettepaneku ETSAÜ ja info edastab farmidele JKK.

Testiandmete sisestamise järgselt arvutatakse loomale ka **T-indeks**, mis arvutatakse eluaja juurdekasvu, testivanuse ja pekipaksuse alusel.

T-indeks on juurdekasvu ja pekipaksuse punktide summa. Juurdekasvu punktid saadakse eluaja juurdekasvu ja testimisvanuse alusel. Pekipaksuse punktid saadakse juurdekasvu ja pekipaksus alusel. Juurdekasvu- ja pekipaksuse punktide keskväärtus on 53 punkti ja T-indeksi keskväärtus on 106 punkti. Igale loomale arvutatakse T-indeks ainult tema karjatesti andmete alusel ehk see on karjasisese võrdluse indeks.

Lõplik hinnang antakse JKKga infovahetuse käigus, kus iga loom saab geneetilise hindamise käigus jõudluse aretusväärtuse indeksi ja osaaretusväärtused pekile, lihase läbimõõdule ja juurdekasvule.

Eespool väljatoodud hinnanguid puhtatõuliste sigade kohta on soovitatav arvestada emise rakenduse määramisel – paremad karjauuenduseks, halvemad nuumikute tootjaks. Karja keskmisi tulemusi võrreldakse Possus 365 päevase perioodi jooksul. Kui võrdlusperioodi satub vähem kui 30 looma, siis keskmisi ei arvestata. Võrdlusperioodi pikkust muudetakse JKK infoga ETSAÜ ettepaneku alusel.

TEADMISEKS!

- Märkused ei keela siga karja võtta otsuse peab langetama loomaomanik koos ETSAÜ konsulendiga.
- Kui loomale on karjatestil antud kommentaar(id), võib loom mõningate kommentaaridega muutuda aretuskõlbmatuks. Sellised kommentaarid on rippmenüüs kolme hüüumärgiga nagu näiteks peitmunandilisus, hermafrodiit, alaarenenud (vt peatükk "Possus kasutatavad koodid")
- Siga on aretuskõlbmatu kui tema lineaarse hindamise mõni hinne on äärmuslik (1 või 5).

10.4 Omaniku karjas testitud loomade karjavõtmine

Testitud loomi, saab võtta karja mitmel moel.

Loomade karjavõtmiseks Sea aknas (F5) on kaks võimalust:

- sisesta Otsi väljale sea number, ava sündmuste leht, vajuta nuppu "Lisa uus sündmus", vali karjatulek. Sisesta vajalikud andmed ja salvesta.
- Otsi ülevaatemenüüst KARJATESTID TESTITUD SEAD (karjavõtt), tee nimekirjas karja võetava looma numbril hiire vasaku klahviga topeltklõps. Sellega avaneb F5 aken. Ava sündmuste leht ja vajuta nuppu "Lisa uus sündmus" Karjatulek. Täida vormis vajalikud väljad, salvesta andmed. Loom on karja võetud ja tema staatus on emik.

Loomade karjavõtmiseks sündmuste (F8) aknas vajuta nuppu "Lisa uus sündmus", vali karjatulek. Sisesta vajalikud andmed ja salvesta (vaade 25). Testimata loomade karjavõtmine toimub F5 aknas, kasutades nuppu "Uus siga".

TEADMISEKS!

Rakendus on kohustuslik nii emise kui kuldi puhul. Kui see puudu, on probleeme andmete sisestamisel ja käibearuande koostamisel.

11 Individuaalnumbri muutmine

Põhikarja loomadega on lihtsam majandada kui individuaalnumbrid on karjasiseselt kordumatud. Individuaalnumbri muutmise vajadus võib tekkida nt ostetud sigade puhul kui karjas on eelnevalt juba sama numbriga siga olemas. Sellisel juhul on otstarbekas ühele seale anda uus individuaalnumber, mis tagab üheaegselt karjasolevate sigade individuaalnumbrite kordumatuse. Seda saab teha karjatuleku sisestamisvormis (vaated 9 ja 25). Muudetud sea number on nähtav punasena Sea aknas F5. Kindlasti peab tegema muudatuse ka sea plastkõrvamärgil ja põlvnemistunnistusel.

🏷 Sündmuste aken		
Asukoht: Põhikari	Periood:	~
Kõik sündmused (0)	🗸 🗸 Värskenda 🗸 🗸 Lisa uus si	ündmus
<uus> Karjatulek</uus>		
Ind. nr. Ema nr Jrk Sugu		
Karjatuleku kp. Mass kg.	Rakendus Karjatul	eku vanus
Ind. nr selles karjas	Müüja	
	Märkused	×
Individuo oluumbui		
mutmise	Salvesta Loobu	

Vaade 25 Looma karjavõtmise vorm

12 Farmis võetud kultide sperma kasutamine omaniku farmides

Kui omanikul on mitu põrsatootmise farmi ja ühe farmi kuldilt võetud spermat kasutatakse ka teise farmi emiste seemendamiseks, siis on vaja kuldi rakenduseks panna "KS kult farmigrupile".Teises farmis on sama kulti võimalik kasutada seemenduskuldina. Kuldi andmeid näeb F5 aknas võõra kuldina, keda saab kasutada omaniku erinevates farmides.

TEADMISEKS! Kuldi info liigub ühest farmist teise andmevahetusega läbi JKK andmebaasi .**Trükiste kujundamine printimiseks**

Trükistel kajastatavaid veergusid on võimalik ümber paigutada. Selleks klõpsata hiirega veerul (tekib tume, paks vertikaalne joon), mida soovitakse ümber paigutada, hoida hiire vasakut klahvi all ja vedada veerg vajalikku kohta.

Veeru laiuse muutmiseks klikata hiire vasaku klahviga kahe veeru vahekohal ja vedada veeru laius sobivaks.

Trükisel olevaid loomi on võimalik ümber järjestada erinevate veergude viisi. Selleks klõpsata hiirega vajalikul veerul. Järjestada saab kahenevalt või kasvavalt.

Mitme veeru järgi saab järjestada kui hoida "CTRL" klahvi all ja siis hiirega klõpsates eri veergudel.Mitme veeru järgi järjestamisel ei järjestata mitte klikkimise järjekorras, vaid vasakult paremale.

Kõiki trükiseid saab printida, selleks tuleb vajutada menüüribal olevale nupule "Trükis". Avaneb eelvaade prinditavast trükisest.

review ///					7	
rint E	자이가 Whole Page Page Width 100% Two Pages F	First Prior	Next Last	Close	J	
	121 - Sigade Spermendusjaam Põhikanast prakeerinnise akt KULD Prakeeritud alatas 1.01/2009 Prakeeritud lõpetada 17.98.2009 Wide Videolija 17.98.2009				Sulgeb eelvaate	Defie
	11 05.09 GERALDO 223-971-0	HxP	REIB 1460-6001-03	4,36	223-762-04	
	19 05.09 РІНККІ 9908-70384 Таіsekraani	Y	PINK 1 908-644989-07	,84	9908-672429-07	
	26.05.09 MASS 9908-700434-1 nunn	L	MASSN 908-565333-05	,86	9908-571534-05	21392
	11.45.09 OPUS 2711-06					
	11.05.09 DELOX 23-2408-07 Jalgade vigastused, haigus	ed, halvatused Av	ab esimese, e	eln	nse,	
	16.01.09 perm	^{ia} iöre	mico või vii	mac		21392
	05.05 09 Trükise suuruse	ed, halvatused Jan E	gninse vor vin		21392	
	10.03 09 manual training of	ed, halvatused lehe	ekülie			21392
	26.05.p9 Indutinise		j-		21392	
	^{14.04.09} võimalus	L P	MUSIL 223-2240-00	,95	223-920-04	21392
	05.05.09 v 011110105	ed, halvatused Y	OLOV 9907-650-06	,72	223-2272-06	21392
	02.06.09 DDD 223-2002-00 paigaue vigasiuseu, naigus	ed, halvatused P	BOB 9904-6836031-06	,68	223-2365-07	21392
	13.03.09 DADAD 702.018.06 EL-Inthe memory, Asper	ia DxL	RADAR 9909-173962-05	2,44	703-1005-05	
	14.04.05 Koostah PDF või	ia L	FABIAN 9907-45-05	2,16	703-483-04	21392
	06.01.09 IKOOStato I DI VOI	L	FEJK 9907-539-06	1,4	703-705-06	2588
	13.03.09 HTML faili	DxL	PANTER 9909-179749-06	1,39	703-820-06	
	16.01.09	DxL	OSTARA 9909-182365-06	,78	703-640-06	21392
	03.03.09 OSTARA 703-886-08 Ei hüppa	DxL	OSTARA 9909-182365-06	,9	703-640-06	21392
D.:				1,5		
Pri	Intimise Allkiri:					
nu	pp	ükitud 8.07.2009 14:52:34				ik. 1 / 1

Vaade 26. Trükise eelvaade

Trükise eelvaate saab sulgeda ka nupuga ESC või sulgemisristist.

13 Varukoopia

Varukoopia on Possusse sisestatud andmete koopia. Varukoopiat on vaja teha eelkõige turvalisuse eesmärgil, et taastada andmed juhul kui arvutiga peaks midagi juhtuma.

13.1 Varukoopia tegemine.

Mälupulgale tehakse varukoopia menüüribalt Andmehalduse kataloogist / Salvesta andmebaasist varukoopia. Vali varukoopia salvestamiseks asukoht, jälgi et failil oleks nimi ning salvesta klikkides "SAVE" või "SALVESTA" nupule. Varukoopia laiend on .fbz. Seda varianti kasutatakse juhul, kui andmeid on vaja importida teises arvutis asuvasse Possusse (nt kontori arvutist farmi arvutisse või omaniku arvutisse). Samuti on vaja teha ka andmete saatmiseks JKKsse kui Possu programmiga samas arvutis ei ole internetti. Mälupulgalt andmete saatmine JKKsse toimub interneti vahendusel aadressil <u>www.jkkeskus.ee/pp</u>. farmi failide kataloogist.

Mälupulgale peab varukoopia tegema kindlasti ka siis kui farm ei ole liitunud jõudluskontrolli süsteemiga.

Varukoopia on soovituslik teha peale igat suuremat andmesisestust.

13.2 Varukoopia importimine

Importimine programmi toimub menüüribal nupuga Programm / Ava farm (või varukoopia). Avaneb uus aken. Vajutades nupule AVA VARUKOOPIA, tekib võimalus leida ketas, kus varukoopia asub ja sealt importida see Possusse.

Vaade 27. Varukoopia importimine

14 Andmevahetus JKK-ga

Andmevahetuse all mõeldakse:

- Varukoopia tegemist ja saatmist JKK serverile (tagab Possu andmebaasi säilimise)
- Sündmuste saatmist JKK andmebaasi. Sündmuste failiga lähevad andmed andmebaasi ja neid kasutatakse sigade geneetilises hindamises.
- JKKst saadetavat informatsiooni farmi programmi. Selle failiga saab farm oma Possusse seemendusjaama kultide põlvnemise, ostetud sigade põlvnemise, geneetilise hindamise tulemused
- Possu programmi uuendamist

Kui farmis on Possu programm mitmes arvutis ja varukoopiat imporditakse ka teise arvutisse, siis tuleb jälgida, et mõlemas arvutis oleks kasutusel ühesugune versioon. Selle tagab Possu 3 paigaldaja kasutamine mõlemas arvutis üheaegselt.

Peale andmevahetust on vaja sulgeda hetkeks programm. See garanteerib failide korrektse salvestuse. Programmi võib sulgeda ka kiirklahviga F6.

Andmete edastamiseks on mitmeid võimalusi.

- Otse Possust
- Possu portaali kaudu üle interneti
- Elektronpostiga
- Eesti Postiga

14.1 Possu programmist

Otse Possust on mugavaim võimalus andmete saatmiseks.

Selleks on vaja internetiühendust selles arvutis, kus asub Possu programm. Andmevahetus käivitub menüüribalt Andmehalduse kataloogist, valides Andmevahetuse keskusega (vaade 28). Sealt on võimalik valida ka ainult üksikuid andmevahetuse osasid (varukoopia saatmine, sündmuste saatmine, JKK info importimine, uuenduste saamine). Andmete saatmiseks on vaja registreeruda JKK andmebaasi kasutajaks.

Neid toiminguid võib teha korraga või ühekaupa (vaade 28).

Andmevahetus ke	eskusega		
Kasutajanimi Parool	kylli ∞∞∞∞∞ ✓ salvesta parool	Kasuta Possu portaali kasutajanime j parooli 	a 📐
✓ Saada sündr ✓ Saada varuk	nused oopia		
☑ Impordi JKK ☑ Küsi progran	info nmi uuendusi	Kui mõne rea eest nn "linnuke" ära võtta, siis selle osa andmevahetust ei toimu	
Käivita	Sulge		~

Vaade 28. Andmevahetus JKKga

14.2 Seakasvataja portaali kaudu

Andmete saatmist seakasvataja portaali kaudu kasutatakse siis, kui Possu programmiga samas arvutis ei ole interneti ühendust. Andmete saatmiseks on vaja registreeruda JKK andmebaasi kasutajaks.

Internetis olles kirjutada aadressireale:<u>http://www.jkkeskus.ee/pp</u>. Sellega avaneb seakasvataja portaal (vaade 29).

Ilmub farmi nimi või nimed, valida nimekirjast vajalik farm ja seejärel vajutada reale <u>FARMI FAILID</u>. Sealt saadetakse varukoopia. Parempoolses aknas vajutada BROWSE. Sellega otsida üles kataloog, kuhu on eelnevalt salvestatud varukoopia, teha vajalik fail aktiivseks ja vajutada SAADA. Samas on võimalik jälgida, kas failid jõudsid kohale. Ülemisesse aknasse ilmub saadetud faili nimi ja saatmise aeg. Varukoopia puhul on vaja jälgida faili suurust ja võrrelda seda eelmise varukoopia suurusega. Kui see on eelmisest väiksem, siis tuli fail läbi inerneti osaliselt JKK-sse. Sel juhul saata uuesti.

Ka sündmuste saatmine toimub sarnaselt varukoopia saatmisele, aga nende saatmiseks vajutada reale <u>SÜNDMUSTE SAATMINE.</u> Saatmiseks võib kuluda 1-5 minutit.

Vaade 29. Seakasvataja portaal ja andmete saatmine selle kaudu

Andmete saatmiseks e-postiga või Eesti Postiga on juba ajalugu, aga kui siiski vaja neid variante kasutada, siis salvestada sündmuste fail ja varukoopia flopikettale või mälupulgale ning toimetada see JKK-sse.

14.3 Üksikute Possu täienduste laadimine

Mõned Possu täiendused / muudatused (näiteks need, mis tehakse vaid ühe konkreetse farmi jaoks) ei sisaldu Possu uuendajas. Selliste täienduste olemasolust antakse teile teada ning neid saab Possusse laadida salvestades enda arvutisse vastava faili possu portaalist 'Ühiste failide' või 'Farmi failide' lehelt (täienduste failide nimed on '.pop' lõpuga). Seejärel tuleb arvutisse salvestatud fail importida Possusse. Selleks minna menüünimede ribal Andmehalduses, valida Impordi ja see fail imporditakse Possusse.

14.4 Aretussigade ostu ja müügiandmete ülekandmine Possust Possusse

Sigade põlvnemisandmed liiguvad farmide vahel elektrooniliselt. Kui müüja on sigade müügi kuupäeva ja ostja (aluseks PRIA ehitise kood) Possusse registreerinud, siis ostja saab andmed enda Possusse elektrooniliselt. Andmed liiguvad ühe farmi Possust teise omasse andmevahetusega läbi JKK andmebaasi. Sea ostja peab sisetama ostetud loomale F5 aknas rakenduse.

15 Possus kasutatavad koodid

TEADMISEKS! Koode saab juurde lisada ainult JKKs ja need edastatakse farmidele JKK infoga. See annab võimaluse kommentaaride ühtseks analüüsimiseks.

15.1 Väljamineku liigid

1	Tapmine oma tarbeks	8	Teadmata kadunud
2	Hukkumine	9	Nuumale saatmine
3	Tapmine müügiks	10	Info puudub
4	Müük lihakombinaati	11	Müük tapmiseks
5	Müük välismaale	12	Teise asukohta
6	Müük teise karja	13	Müük elanikkonnale
7	Üleviimine teise karja	14	Põhikarja viimine

15.2 Väljamineku põhjused

Teadmiseks! Väljamineku põhjuse juurde lisatud "**EMIS**" tähendab, et selline põhjus on kasutatav ainult emisel, "**KULT**" aga ainult kuldil.

1 Ei indle / ei paarita 2 Väikesed pesakonnad 3 Suur ümberindlus 4 Jalgade vigastused, haigused, halvatused 5 Vanus 6 Haigus 7 Südame rike, vereringe häired 8 Halb imetaja EMIS 9 Kiirikseen, aktinomükoos, udaramügarikud EMIS 10 Poegimisraskused EMIS 11 Kuri EMIS 12 Maksakahjustus 13 Kuseteede infektsioon 14 Emisel abort EMIS 15 Emaka väljalangemine EMIS 16 Vigastus, õnnetus 17 Jõudlus ebapiisav EMIS 18 MMA sündroom (Udara- ja emakapõletik, piimatus) EMIS 19 Häired paaritamisel KULT 20 Mükoplasmoos 21 Järglaste anomaaliad 22 Järglaste jõudlus madal 23 Kopsupõletik 24 Ebasobiv välimik 25 Defektne imeti EMIS 26 Nisaanomaaliad järglastel 27 Ei ole tiinestunud EMIS

28 Palju surnult sündinud põrsaid

29 Aretusväärtus ebapiisav

30 Tsüst EMIS 31 Aujeszky haigusele positiivne EMIS 32 Pärasoole väljalangemine 33 Muljub põrsaid EMIS 34 Kõhn 38 Närviline 39 Udarakasvaja EMIS 42 Emakapõletik EMIS 43 Kasvaja 44 Liiga suur 45 Mittevajalik 46 Ebakvaliteetne sperma, aspermia KULT 47 Mürgitus 48 Tuberkuloos 49 Poomine 50 Udara haigused EMIS 51 Madal tiinestuvus EMIS 52 Sisemine verejooks 53 Piima vähe .EMIS 54 Spermat vähe KULT 61 Sooltepõletik 62 Pikk sõrg 90 Hukkumine 98 Farmi likvideerimine 99 Teadmata

15.3 Sea kommentaarid

TEADMISEKS! !!! - see tähendab, et sellise kommentaari saanud siga ei saa karja võtta.

1	Peitmunandilisus	!!!	21	Kraaternisad	
2	Munandi / kubemesong	!!!	22	Vahenisad	
3	Nabasong	!!!	23	Ema oli kuri	
4	Liigestemuhud		24	Harksõrad	
5	Hermafrodiit	!!!	25	Eelnevalt nuumaks valitud	!!!
6	Loom väriseb	!!!	26	Nööritud rind	!!!
7	Nahahaigus		27	Imetud naba	!!!
8	Logeõlgsus		33	Diagnoosimata haigus	
9	Vigastus / õnnetus		35	Välissuguelundid väikesed	
10	Alaarenenud	!!!	36	Vesikõrv	
11	Lihavus puudulik	!!!	38	Saba näritud	
12	Nisade asetus ebaühtlane		39	Kannibalism	
	Vähe funktsionaalseid	!!!		Väärarengud	!!!
13	nisasid		40		
14	Udarakott		41	Abstsess, mädanik	
15	Jäsemete liigesepõletik		42	"O" jalad	
16	Liikumishäired		43	Pikad sõrad	
	Lahtine kude – udar			Prakeerida	
17	rasvane ja lotendav		44		
18	Liiga palju pisivigu		45	Lai aba	
19	Kooskandne eest		46	Pigmendi laigud	
20	Kooskandne tagant		47	Kusekott	

1	Emis prakeerida	22	Homöopaatiline stimulatsioon
2	Järglased nuumale	23	Muu stimulatsioon
4	Jalgade haigused, probleemid	24	Segatud sperma
5	Jalad nõrgad	25	Veresugulus
6	Emis haige	26	Androhep
10	Põlvnemine ebaselge	27	Tiinestumine kahtlane, jälgida
11	Lühike ind	28	Kateeter läheb vähe sisse
12	Pikk ind	29	Verine, mädane eritis
13	Halb paigalseisu refleks	34	Emis kõhn
14	Hea paigalseisu refleks	55	Segusperma H
15	Emis veritseb	56	Segusperma HP
16	Mädane eritis	65	Segusperma PH
17	Sperma tagasivool	66	Segusperma P
18	Lühike paaritus	91	Segusperma DL
19	Vabapaaritus	99	Djuroki sperma
20	Sperma transport häiritud		
21	Hormoon stimulatsioon		

15.4 Seemenduste kommentaarid

15.5 Poegimise kommentaarid

1	Emis prakeerida	25	Elujõuetud põrsad
2	Järglased nuumale	33	Muljub põrsaid
4	Jalgade haigused, probleemid	34	Emis kõhn
6	Emis haige	35	Põrsatel kõhulahtisus
11	Kerge poegimine	36	Põrsad värisevad
12	Problemaatiline poegimine	38	Närviline, vihane
13	Vajalik poegimisabi	40	Ühtlane pesakond
14	Poegimine esilekutsutud	41	Ebaühtlane pesakond
15	Emaka väljalangemine	43	Poegib kaua
16	Emaka põletik	44	MMA sündroom
17	Piima on vähe	45	Suur sünnikaal
18	Udara põletik	51	Naba verejooks
19	Defektne imeti	91	Valged, aneemilised põrsad
22	Kuri (põrsapureja)	93	Alakaalulised põrsad
23	Pesakond üles kasvatamata	94	Põrsate jalad ei kanna
24	Kasulaste pesakond		

15.6 Anomaaliad

1	Päraku puudumine	6	Väärarengud
2	Munandi / kubemesong	7	Jalad ei kanna
3	Nabasong	8	Väriseja
4	Peitmunandilisus	9	Nabaverejooks
5	Hermafrodiit	99	Teadmata anomaalia

15.7 Imikpõrsaste kadude põhjused

1	Surnuks muljutud	25	elujõuetu
2	Tapetud	27	Südamehaigused
3	Surnuks nälginud	28	Krambid
4	Kõhulahtisus	29	Kõhukelme põletik
5	Liigesepõletik	30	Liited
6	Nõgitõbi	32	Sisemine verejooks
7	Surnuks puretud	34	Püstised jalad
8	Jalad ei kanna	35	Sünnitrauma
9	Tursetõbi	36	Uuringuteks
10	Õnnetus	37	Ainevahetushäired
11	Alakaal	47	Mürgitus
12	Anomaalia	49	Teadmata kadunud
13	Kängunud	50	Kopsupõletik
14	Alajahtumine	51	Naba verejooks
15	Väriseja	81	Aneemia
16	Müük	89	maksakahjustus
17	Sooltepõletik	94	Mujale viidud

15.8 Võõrutuskommentaarid

1	Emis prakeerida	19	Emis väike
2	Järglased nuumale	20	Emis alakaaluline
4	Emisel jalad haiged	21	Emis suur
6	Emis haige	22	Emisel jalad nõrgad
11	Vähe piima	33	Muljub põrsaid
12	Lahja	35	Põrsatel kõhulahtisus
13	Rasvunud	37	Udara põletik
14	Hea ema	38	Emis närviline
15	Ebaühtlane pesakond	39	Udara kasvaja
16	Väike võõrutusmass	40	Ühtlane pesakond
17	Normaalne võõrutusmass	41	Ebaühtlane pesakond
18	Suur võõrutusmass	42	emakapõletik

15.9 Toodangukirjete tüübid

1	Lõpetatud pesakond	6	Mittetulemuslik seemendus
2	Lõpetatud ammpesakond	7	Ebavajaliku seemendusega toodangukirje
3	Lahtine pesakond	8	Abordiga toodangukirje
4	Lahtine ammpesakond	9	Nurisünnitus
5	Lahtine seemendus	10	Ümberpaigutatud pesakond

15.10 Tiinuskontrolli tulemused

1	+	positiivne
2	?	küsitav
3	-	negatiivne

15.11 Emise rakendused (kasutamise eesmärk)

κυ	Karjauuenduseks	Emise rakendus, kelle järglasi võetakse karjatäienduseks
тм	Toodang müügiks	Emise rakendus, kelle järglasi soovitakse müüa tõusigadena
SM	Seemendus müügiks	Emise rakendus, keda soovitakse müüa tiinena
N	Seemendus nuumikuks	Emise rakendus, kelle järglased müüakse lihaks
VR	Vahelduv ristamine	Emise rakendus, keda kasutatakse sihipäraseks vahelduvaks ristamiseks
Test.E	Testitud noor emis	Karja võtmata emis

15.12 Kuldi rakendused

кs	Kunstlikuks seemenduseks samas farmis	Kult asub loomaomaniku farmis ja temalt võetakse spermat
LP	Loomulikuks paarituseks	Kult asub loomaomaniku farmis ja ja teda kasutatakse loomulikuks paaritamiseks
KS/LP	Kunstlikuks seemenduseks või loomulikuks paarituseks	Kult asub loomaomaniku farmis ja teda kasutatakse emiste loomulikuks kui ka kunstlikuks seemendamiseks
ĸs	Kunstliku seemenduse kult farmigrupile	Kult asub loomaomaniku farmis ja temalt võetud spermat kasutatakse mitmes loomaomaniku farmis
KS	Kunstliku seemenduse kult kõikidele farmidele	Aretusühistu seemendusjaamas asuva kuldi staatus
Reg.kult	Testitud noor kult	Karja võtmata kult

15.13 Aretusotsused

1 Aretuskõlbmatu

3 Aretuskõlblik

15.14 Emise klassid

NE	Nooren	nis
	1100101	110

- VE Vanaemis
- Е Emik
- Väljaläinud emis (vaade 30) VLE

16 Emise toodangupäevade arvestus

Emise klasse ja toodangupäevade arvestust on vaja teada, et mõista programmi trükiseid ja käibearuande koostamise põhimõtteid (vaade 30).

Vaade 30. Emise toodangupäevade arvestus

17 Possus kasutatavad lühendid

LÜHEND	NÄITAJA
1.J_SAV	1.jõudluse suhteline aretusväärtus
1.J_SAV kp	1.jõudluse suhteline aretusväärtuse kuupäev
1.poeg-i	Esimeste poegimiste arv
1.seem.K	1.seemenduse kult
1.seem.meet	Esimese seemenduse meetod
1.seem-i	1.seem.arv
1.V_SAV	1.viljakuse suhteline aretusväärtus
1.V_SAV kp	1.viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev
2.seem.K	2.seemenduse kult
2.seem.meet	Teise seemenduse meetod
Aasta	Periood aasta
Ab	Abort
Ab.arv	Abortide arv
Ab.i.pv	Abordijärgseid päevi
AK1	Esialone aretuskõlblikkus
Amm.psk	Amme pesakond
Amm.pv	Ammepäevade arv
Ammeks kp	Amm alates kuupäevast
Ammpõrs-d	Ammpõrsaste arv
Anom	Anomaaliate arv
Asuk	Asukoht
Doose	Dooside arv
F kl	Emise klass
	Ebaproduktiivsed päevad pesakonna
Ebaprod.pv	tootmiseks
EE	Emaema individuaalnumber
El	Emaisa individuaalnumber
Ei. nr	Eiakulaadi number
Ei.maht	Eiakulaadi maht
Eisats	Esijalgade sõrgats
Eiss	Esijalgade seis
Eisõ	Esijalgade sõrg
Ema	Ema individuaalnumber
Emiseid	Emiste arv
EPG-i	Esmaspoegimiste arv
EPGV	Esmaspoegimise vanus
Esmasseem kp	Esmasseemenduse kuupäev
Esmasseem-i	Esmassemenduste arv
FSP	Elusalt sündinud põrsaid kokku
ESP/AF	Elusalt sündinud põrsaid aastaemise kohta
	Elusalt sündinud põrsaid dastaelmise konta Elusalt sündinud põrsaid nooremise
ESP/NE psk	pesakonnas
ESP/psk	Elusalt sündinud põrsaid pesakonnas
	Elusalt sündinud põrsaid vanaemise
ESP/VE psk	pesakonnas
Hukkum kp	Hukkumise kuupäev
IE .	Isaema

II	Isaisa
lmikp.kadu arv	Kadunud imikpõrsaste arv
lmikp.kadu arv/põhj	Kadunud imikpõrsaste arv ja põhjus
lmikp.kadu%	lmikpõrsaste kadu %
lmikp.kadu kp	lmikpõrsaste kao kuupäev
lmikp.kao põhj	lmikpõrsaste kao põhjus
Ind nr	Individuaalnumber
IP	Imetamiperioodi pikkus päevades
lsa	Isa
JK	Ööpäevane juurdekasv
jrk nr	Põrsa järjekorra number
Järgl-i	Järglaste arv
K ind nr	Kuldi individuaalnumber
K reg nr	Kuldi registrinumber
K tõug	Kuldi tõug
KU	Karja uuendemis
Karant	Karantiin
Kasul"-"	Ärapaigutatud põrsaid
Kasul"+"	Juurdepaigutatud põrsaid
Kasul.pv	Kasulaste päevad
Kasut.a	Kasutuses oldud aastaid
KehaKõ	Keha kõrgus
KerePl	Kere pikkus
Keskm pekk	Keskmine selianeki naksus
Kirie kl	Kirie klass
Kirje I kn	Kirje lõppkuupäev
Kirje m ko	Vigase kirie viimase muutmise kuupäev
Kirje nr	Kirje number
Kirjeld	Kirjeldus
Komm	Kommentaar
Konsul ID	Konsulendi kood
Korr ik	Korrigeeritud juurdekasy
Korr pekk	Korrigeeritud keskmine seliapeki paksus
Kp	Kuupäev
KSP	Kokku sündinud põrsaste arv
KSP/psk	Kokku sündinud põrsaid pesakonnas
KT kp	Kariatuleku kuupäev
KT mass	Karjatuleku mass
Kulte	Kultide arv
Kuu	Periood kuu
L120h	Liikuvus 120 tunni pärast
L144h	Liikuvus 144 tunni pärast
1 24h	Liikuvus 24 tunni pärast
L48h	Liikuvus 48 tunni pärast
1 72h	Liikuvus 72 tunni pärast
L96h	Liikuvus 96 tunni pärast
Lahi.maht	Lahiendi maht
l aht, seem	Lahtine seemendus
l aht osk	Lahtine pesakond
Lbrnt	Laborandi kood

Lbrnt	Laborandi nimi
Lhv Si	Lihavus - singid
Lhv So	Lihavus - selg
Liik	Liik
Liikuv.	Liikuvus
Loodet.kp	Loodatav kuupäev
Loodet.poeg.kp	Loodetav poegimise kuupäev
Loodet.seem.kp	Loodetav seemendamise kuupäev
Lõp.psk-i	Lõpetatud pesakondade arv
Min.ESP	Minimaalne väärtus - elusalt sündinud põrsaid
Muum	Muumiate arv
Muutm.kp	Muudatuse tegemise kuupäev
Nisad Kr	Kraaternisade arv
Nisad Mf	Mittefunktsionaalsete nisade arv
Nisad P	Nisade ary paremal
Nisad V	Nisade ary vasakul
Nuum.	Nuumikud
Nuris	Nurisünnitus
Opt väärt	Optimaalne väärtus
Osk	Osakond
Ostia	Ostia
Poeg, kp	Poegimise kuupäev
Prod pv	Produktijvsed päevad
Psk nr	pesakonna number
Psk s mass	Pesakonna sünnimass
Psk tüüp	Pesakonna tüüp
Psk v.mass	Pesakonna võõrutusmass
Psk-i	Pesakondade arv
PSVM	Päevi seemendusest väliaminekuni
Rak	Emise kasutamise otstarve
Registr.kp	Registreerimise kuupäev
S.aasta	Sünniaasta
S.aeg	Sünni kuupäev
S.farm	Sünnifarm
S.mass	Sünnimass
Sea t.mass	Mass testimisel
Seem.arv	Seemenduste arv
Seem.kirie nr	Seemenduskirie number
Seem.kp	Seemenduse kuupäev
Seem.meet	Seemendusmeetod
Sekts	Sektsioon
Sela	Sela
Sink	Sink
Sp arv	Spermide arv
Sp võtm kp	Sperma võtmise kuupäev
Sp. võtia	Sperma võtia nimi
Spy	Söötmispäevade arv
SSP	Surnult sündinud põrsate arv
SSP/psk	Surnult sündinud põrsaste arv pesakonnas
St	Staatus

St kp	Staatuse kuupäev
St pv	Staatuspäevade arv
T.kirje nr	Toodangukirje number
T.kirje tüüp	Toodangukirje tüüp
Tai%	Tailiha%
Testfarm	Testimisfarm
Testi kp	Karjatesti kuupäev
ТІ	Keskmine toodanguindeks
Tiinuspy	Tiinuse pikkus päevades
Tisats	Tagaialgade sõrgats
Tiss	Tagajalgade seis
Tisõ	Tagajalgade sõrg
ТК	Tiinuskontroll
ТК 35	Tiinuse kontroll 35. tiinuse päeval
TK kp	Tiinuskontrolli kuunäev
Tood py	Toodangunäevad psk tootmiseks
Toode	Toote nimi
Toote ID	Toote kood
tõug	Emise tõug
Täto	Tätoveeringu number
Tüt anv	
	Viimano jõudluso subtolino arotusväärtus
V.J_SAV KP	Viimane J_SAV, kuupaev
	Voorutatuu pesakoruaue arv
	Viimane viljakuse subteline aretusväärtuse
V.V_SAV kp	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse
V.V_SAV kp	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vahaperioodi pikkus päevades
V.V_SAV kp Vaba Vapus	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim irk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg)
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE psk VP/NE psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP VP/AE psk VP/NE psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP VP/AE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VO/VE psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk Võõr. kp Võõr. ammp-d	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/psk VP/psk VP/VE psk VP/VE psk VOőr. kp Võõr.ammp-d Võõr.e.p/psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VP/VE psk VOřor. kp Võõr.ammp-d Võõr.e.p/psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP VP/AE VP VP/Sk VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VP/VE psk VOőr. kp Võõr. emisp Võõr.emisp Võõr.k.p/psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud enispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VOřr. kp Võõr. ammp-d Võõr. e.p/psk Võõr.emisp Võõr.kultp	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud enispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VOör. kp Võõr.e.p/psk Võõr.emisp Võõr.k.p/psk	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP VP/AE psk VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VOör. kp Võõr.emisp Võõr.emisp Võõr.kultp Võõr.kultp Võõr.psk-i Võõr.psk-i	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM liik VM mass VP/AE VP VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VP/VE psk Võõr. kp Võõr. ammp-d Võõr.e.p/psk Võõr.emisp Võõr.emisp Võõr.kultp Võõr.kultp Võõr.psk-i Võõr.psk-i	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud kultpõrsaid pesakonnas Võõrutatud kultpõrsaid pesakonnas
V.V_SAV kp V.V_SAV kp Vaba Vanus Viim.jrk VM kp VM kp VM liik VM mass VP/AE VP/AE VP/AE VP/NE psk VP/NE psk VP/NE psk VP/VE psk VP/VE psk VÕõr. kp Võõr. ammp-d Võõr.e.p/psk Võõr.e.p/psk Võõr.emisp Võõr.k.p/psk Võõr.k.p/psk Võõr.k.p/psk Võõr.psk-i Võõr.psk-i/AE ÜI % ÜI 21.p	Viimane viljakuse suhteline aretusväärtuse kuupäev Vabaperioodi pikkus päevades Vanus Viimane põrsa järjekorra number Väljamineku kuupäev Väljamineku kuupäev Väljamineku liik Mass väljaminekul (kg) Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid aastaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid nooremise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid vanaemise pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud põrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud emispõrsaid pesakonnas Võõrutatud kultpõrsaid pesakonnas

ÜIP	Ümberindluspäevade arv
ÜPP	Ümberpaigutatud põrsaste arv
X1	Piglogi pekk 1
X2	Piglogi seljalihase läbimõõt
Х3	Piglogi pekk 2

18 Nuumikute moodul

18.1 Kasutamise üldpõhimõtted

Nuumikute moodulis on võimalik vaatluse alla võtta põrsad alates võõrutamisest kuni realiseerimiseni. Moodulis on kolm sigade käiberühma – võõrdepõrsad, kesikud, nuumikud. Lisaks loomadele on võimalik sisestada söödakoguseid ja saada analüüse loomade liikumise ja kasutatud söötade kohta.

TEADMISEKS!

- Nuumikute moodul töötab iseseiseva programmina või programmi osana. See aga tähendab seda, imikpõrsaste grupist ei toimu automaatset kannet võõrdepõrsaste gruppi. Võõrdepõrsaste gruppi sissetuleku andmed (arv, mass ja kuupäev) on vaja ise sisestada.
- Karjatäienduseks kasvatatavad noorsead on algul võõrdepõrsaste rühmas, siis kesikute rühmas ja lõpuks nuumikute rühmas.
- Peale karjatesti kantakse need karjatäienduseks valitud sead nuumikute rühmast põhikarja. Emikute gruppi läheb siga aga siis, kui talle on antud individuaalnumber ja lisatud karjatuleku kuupäev ning rakendus.
- Testitud noored sead, keda müüakse teistesse farmidesse, müüaksegi nuumikute rühmast. Müüdavaid noorsigu ei tohi eelnevalt võtta oma põhikarja ehk neile ei tohi sisestada karjatuleku kirjet.

Menüüribal erinevate menüüde sisust annab ülevaate vaade 31.

Nuumakarja puudutavad päringud asuvad peamenüüs emiste päringute hulgas. Et neid oleks kergem leida, on vaatel 31 välja toodud ainult need päringud, mis on mõeldud ülevaate saamiseks nuumakarjas toimuvast. Päringutest lähemalt on võimalik lugeda alajaotuses "Nuumakarja päringud".

Programm võimaldab teha võrdlevanalüüse erinevate voorude kohta. Nende analüüside saamiseks on vaja vooru sissetulekul märkida ära vooru number (vaade) Vastav väli ilmub sissetuleku vormi allserva ainult siis, kui tegemist on sigade sissetulekuga tühja lauta. Laut on tühi kui väljal "Seis enne seda sündmust" näitab "0 pead".

Soovitused vooru numbri moodustamiseks. Võimalik on sisestada vooru number - vabalt sisestatav number, aga soovituslik on, et selles kajastuks aasta ja kuu.Vooru numbris võiks kajastuda aastanumber. Ühekohaliste voorude puhul (1..9) oleks soovitav aastanumbri ja tegeliku vooru numbri vahele panna veel 0. Näiteks 2007. aasta vooru nr. 5 võiks Possusse kirjutada 705, kus 7 näitab aastat ja 05 vooru, 2007. aasta 11. vooru aga 711, kus 7 on aasta ja 11 voor.

Kui tegemist on loomade liikumisega nuumafarmi kahest põrsatootmise farmist, siis võiks vooru numbris ära näidata veel ka selle, millisest põrsatootmise farmist voor pärit on. Sellises skeemis tähendaks 1. number aastat, 2 järgmist vooru numbrit, 4. number näitaks farmi.

Vaade 31. Menüüriba kataloogidest avanevad valikud

19 Eeltöö nuumikute osa kasutamiseks

Enne sündmuste sisestamist on eeltööna soovitatav läbi mõelda, kuidas nimetada oma lautasid, sektsioone, sulgusid ja söödapunkreid. Lisaks sellele on vaja läbi mõelda, kuidas on asukohad (laut, sektsioon, rida, sulg) seotud söödapunkritega. Kõik asukohad, söödad ja söödapunkrid on vaja defineerida, andes neile koodid. Need peaksid olema suhteliselt lühikesed, nt võõrdepõrsaste esimene laut – VP1, nuumikute teine laut – NU2 jne. Sama kehtib ka söödapunkrite, söötade ja medikamentide defineerimisel ja kodeerimisel.

Kodeerimist on soovitatav alustada söötade defineerimisest, siis defineerida punkrid, siis sigade (nuumikute) asukohad. Kui teil on täistsükliga seafarm, siis kindlasti vältida nuumikute asukoha defineerimisel eelnevalt emiste asukohtadele ja söödapukritele antud nimetusi. Söötade, söödapunkrite ja nuumakarja asukohtade defineerimine toimub sarnasel põhimõttel (vaade 32). Lähemalt on see lahti kirjutatud söötade defineerimise näitel.

TEADMISEKS!

• Farmis ei ole võimalik defineerida partnereid (Menüüribal "Seaded ja "Partnerid". Kui tekib vajadus partnerite lisamiseks, siis pöörduda Jõudluskontrolli Keskusesse, kus lisatakse vajalik partner PRIA ehitise koodisid aluseks võttes. Info edastatakse elektrooniliselt andmevahetuse käigus.

19.1 Söötade defineerimine

Söötasid defineeritakse menüüpunktis SEADED, avades alajaotuse SÖÖDAD (vaade 32). Veergu "Nimetus" on otstarbekas kirjutada sööda nimetus, näiteks võib sisestada "Põrsa sööt", "Eelkesiku sööt", "Kesiku sööt",

"Nuumiku sööt". Märkuste veergu võib kirjutada millise firma sööt see on või jätta lihtsalt tühjaks.

Vaade 32. Söötade defineerimine

19.2 Söödapunkrite defineerimine

Söödapunkreid defineeritakse menüüpunktis SEADED, avades alajaotuse SÖÖDAPUNKRID (Vaade 33). Veergu "Nimi" sisestatakse punkri nimi. Soovitatav oleks, et punkri nimetuses kajastuks P täht, aga see ei ole kohustuslik. Veergu "Grupp" ei ole kohustust midagi kirjutada, aga sinna võib lisada täiendavat teavet nt selle kohta, millise käibegrupi sööt punkris on.

Kui tekib vajadus söödapunkrite nimesid muuta, siis seda saab valides menüüribalit "Seaded" - "Söödapunkrid". Muutmiseks on vaja hiirega klikata vastaval real ja teha parandus.

Vaade 33. Söödapunkrite defineerimine

🏷 Sööda	punkrid	
Nimi	Grupp	
PA	Nuumikud	
PB	Kesikud	
PC	Kesikud	
PD	Nuumikud	
PF	Nuumikud	
PR	Nuumikud	
PU	Nuumikud	
PÕ	Kesikud	
8 rida	+-	OK Loobu

19.3 Nuumakarja asukohtade defineerimine

Nuumakarja asukohtasid defineeritakse menüüpunktis SEADED, avades alajaotuse NUUMAKARJA ASUKOHAD (Vaade 34). Samas vormis saab omavahel siduda ka nuumakarja asukohad söödapunkritega.

🏷 Nuumakarja asukohad 🛛 🔀					
Nimi	Käiberühm	Söödapunker	~		
A1	Nuumikud	PA			
A2	Nuumikud	PA	=		
A3	Nuumikud	PA			
A4	Nuumikud	PA			
AH	Nuumikud	PA			
B1	Kesikud	PB			
B2	Kesikud	PB			
B3	Kesikud	PB			
B4	Kesikud	PB	~		
35 rida	+-	OK Lo	obu		

Vaade 34. Nuumakarja asukohtade defineerimine

TEADMISEKS! Nuumakarja asukohtade defineerimisel tekitatakse ka seosed sea asukoha, käiberühma ja söödapunkri vahel.

19.4 Medikamentide defineerimine

Medikamendid defineeritakse menüüpunktis SEADED, avades alajaotuse MEDIKAMENDID (Vaade 35). Täita tuleb 2-3 esimest veergu. Medikamendi tüübi veergu tuleks kirjutada "vaktsiin" või "ravim". Keeluaja leiab ravimi infolehest.

🏷 Medika	amendid					×
Nimetu	3	Тüüр	Keeluaeg (päevi)	Numbriline kood	Märkused	
						_
<						
0 rida	+ -				OK Loobu	

Vaade 35. Medikamentide defineerimine

20 Nuumakarja sündmuste sisestamine

Nuumikute moodulis mõeldakse sündmuste all sigade liikumist ühest vanuserühmast teise (nt võõrdepõrsaste grupist kesikutesse, kesikutest nuumikutesse jne), ühest asukohast (sulust, laudast) teise, sigade ostmist teistest karjadest ja väljaminekut karjast. Ka sigade ravimine või vaktsineerimine ning söötade sissetulek punkritesse on sündmus, samuti ka loomade ja sööda inventuur.

Sündmuste sisestamiseks on vaja avada SÜNDMUSTE AKEN F8. Seda saab teha kiirklahviga F8 või menüüribalt avades (vaade 36). Ilmub uus aken, kus ülaosas on võimalik valida, kas tahate näha kogu farmi sündmusi koos või mõne üksiku lauda sündmusi. Samuti saab valida, millise perioodi sündmusi soovite näha. Kui see aken kaob ära (nt. mingi päringu vaatamisel), siis F8-ga saab ta jälle tagasi.

Sündmuste aken on mõeldud ka ülevaate saamiseks sisestatud sündmustest. Selles aknas võimalik kehtestada piiranguid perioodi pikkuse, asukoha või sündmuse liigi osas. Selline võimalus on oluline saamaks konkreetsemat ülevaadet sisestatud andmetest.

Perioodi osas võimalikud valikud rippmenüüs on:

- Täna sisestatud
- Viimased sündmused (30 päeva)
- 2009.a. sündmused
- 2008.a. sündmused
- 2007.a. sündmused jne

Sündmuste osas võimalikud valikud rippmenüüs on:

- Kõik sündmused
- Sissetulek
- Väljaminek
- Vaktsineerimine / Ravi
- Inventuur

Asukoha võimalikud valikud rippmenüüs on järgmised:

- Kogu farm
- Põhikari
- Nuumakari
- Söödapunkrid

UUE SÜNDMUSE SISESTAMISEKS on kaks võimalust:

- soovitud sündmuse sisestamisvormi avamine hiirega, vajutades esimesena nupule "Lisa uus sündmus" ja seejärel vajalikule sisestusvormile
- soovitud sündmuse sisestamisvormi avamine klaviatuurilt, vajutades esimesena klahvile "Insert" ning seejärel numbrile, mis avab soovitud seisestusvormi. Vastavad numbrid on nähtavad sisestusvormide rippmenüüs.

Vajutades nuppu "**Lisa uus sündmus**", avaneb rippmenüüst valik vastavalt eelpool seadistatud valikutele. Nuumakarja sündmuste sisestamiseks võimalikud valikud on:

- Sissetulek (1)
- Väljaminek (2)
- Liikumine (3)

- Ravi / vaktsineerimine (4)
- Inventuur (5)

TEADMISEKS!

- Nuumikute mooduli kasutamisel on kohustuslik sisestada nii loomade arv kui ka nende elusmass
- Jälgida, et ei tekiks topeltkirjeid (nt väljamineku sisestamisega ühest rühmast tekib automaatselt sissetuleku kirje teise rühma).
- Sisestades loomade arvu ja massile lisaks ka söödakoguseid, on päringutest võimalik saada ka mõningaid majanduslikke näitajaid (nt ööpäevane juurdekasv, söödakulu 1 kg juurdekasvu tootmiseks, söödakulu kokku, söödakulu sea kohta päevas).
- Sisestamine on mugavam kui kasutada eelpool nimetatud piiranguid (nt sündmuste sisestamine lauda või söödapunkri järgi).

Vaade 36. Sündmuste aken

20.1 Sissetuleku sisestamine

Enne kui saate lisama hakata sissetulekuid, tuleks veenduda, et sigade asukohad oleksid defineeritud (vt menüüribalt "Seaded" -> "Nuumakarja asukohad")

Sisestamisvormide avamiseks on vaja vajutada nupule "Lisa uus sündmus" või klahvile "Insert" valides vajaliku vormi (vaade 37). Vorm koosneb kahest osast - ülemises osas on näha varem sisestud sündmused, sisestusvorm asub alumises osas. Sisestusväljad on rippmenüüdega, millest on võimalik valida sigade uus asukoht, sissetuleku kuupäev, sissetuleku liik (teisest asukohast, ostetud teisest

farmist, toodud teisest farmist, teisest asukohast (selles farmis võõrutatud)). Sisestusvormis on näha ka sigade arv asukohas enne selle sündmuse sisestamist.

Sündmuste aken						
Asukoh	it Nuumakar	i 💌		Periood	Viimased sündn	nused 🔽
Kõik sünd 29.12.07 30.12.07 30.12.07 30.12.07 30.12.07 31.12.07	Kõik sündmused (374)Eelnevalt defineeritu asukohad29.12.07Liikumine30.12.07Väljaminek30.12.07Liikumine $\tilde{0}3 > \tilde{0}1H$ 30.12.07Liikumine $\tilde{0}2 > \tilde{0}1H$ 30.12.07Liikumine $\tilde{0}2 > \tilde{0}1H$ 30.12.07Liikumine $\tilde{0}2 > \tilde{0}1H$ 30.12.07Liikumine $\tilde{0}2 > \tilde{0}1H$		Id ad, 2070kg -1 pead, 100kg 1 pead, 40kg 1 pead, 30kg 1 pead, 30kg 1 pead, 30kg		 Lisa uus sündmus Nuumakarja sündmuste sisestusvormide avamine: 1. Sissetulek 2. Väljaminek 3. Liikumine 4. Bavi (valtsingarimina) 	
31.12.07 31.12.07	Liikum <u>in</u> e Väliaminek	C1 > BH BH >	1 pead	, 10kg d. 40ka	5. Inventuur	
31.12.07 31.12.07 Uus asuko	Sündmuse liik ht Seis enne	Ď2H > Ď3 >	-1 pead -1 pead Sig	d, 40kg d, 30kg gade arv ja mass		
<u>Ő3</u>	✓ 383 peac	d / voor 7092	2 / Kes	sikud		
Kuupäev	Sissetule	ku liik	*	Vana asukoht		~
Päid Ma	ss Keskmine	e mass		Märkused Salvest	a Loobu	

Vaade 37. Sissetuleku sisestamine

20.2 Väljamineku sisestamine

Väljamineku sisestamisvormis avanevad vastavad sisestamisväljad, kus rippmenüüdest tuleb valida vana asukoht, kuupäev, uus asukoht ja väljamineku liik (vaade 38). Väljamineku liigid on tapmine oma tarbeks, müük teise karja, müük lihakombinaati, üleviimine teise karja, põhikarja viimine, hukkumine jne (vt rippmenüüst).

Vaade 38. Väljamineku sisestamisvorm

🏷 Sündmuste aken 🛛 🔀					
Asukoh	it Nuumal	kari 💌	Periood Viimased sündmused 🕶		
Kõik sünd 31.12.07 31.12.07 Vana asuk Kuupäev Päid Ma	dmused (374 Väljaminek Väljaminek Väljaminek Väljaminek Väljaminek Väljaminek Väljar Väljar Müük Iss Müük Müük Nuum Info p Müük Teise) BH > Õ2H > Õ3 > nne seda sündn d nineku liik teise karja välismaale teise karja mine teise karja mine teise karja mine teise karja mine teise karja mine teise karja mata kadunud ale saatmine uudub tapmiseks asukohta	 Lisa uus sündmus 1 pead, 40kg 1 pead, 30kg 1 pead, 30kg must Uus asukoht Märkused Salvesta Loobu Kasutatakse loomade karjasisese liikumise korral 		

20.3 Liikumise sisestamine

Enne kui saate lisama hakata liikumise sündmusi, tuleks veenduda, et sigade asukohad oleksid defineeritud (vt menüüribalt "Seaded" -> "Nuumakarja asukohad"). Liikumise sisestamise vorm on analoogne väljamineku sisestamisvormiga. Vahe on ainult selles, et liikumise all mõeldakse oma karja sisest liikumist ühest asukohast teise, kusjuures uue asukoha sisestamiseks avaneb rippmenüüs valik oma karjas defineeritud asukohtadega. Väljamineku all mõeldakse sea karjast välja viimist, kusjuures uue asukoha sisestamiseks on rippmenüüs partnerid teiste firmade näol.

TEADMISEKS! Looma liikumise suuna määrab ära see, kas uue sündmuse valikust valida "Sissetulek" või "Väljaminek". Korrektse uue ja vana asukoha näitamisega kajastub sündmus automaatselt ka teises asukohas.

20.4 Vaktsineerimiste ja ravi sisestamine

Enne kui saate lisama hakata vaktsineerimisi või ravimisi, tuleks veenduda, et medikamendid oleksid defineeritud (vt menüüribalt "Seaded" -> "Medikamendid"). Sisestamine toimub sarnaselt liikumise ja väljamineku sisestamisele. Kuna nuumikute vaktsineerimine toimub grupiviisiliselt, siis päringutes on näha keeluajas olevad sead asukoha järgi. Vaktsineerimise või ravi sisestamiseks tuleb võtta ette vastav laut ning valida lisatavate sündmuste nimekirjast "Vakts./ravi".
Sündmus	te aken			Σ				
Asukoh	nt Kogu farm	*	Periood	2008 sündmused 🛛 👻				
Kõik sünd	dmused (14)		~	👻 Lisa uus sündmus				
28.01.08	Liikumine	VP2 > VU1	90 pead, 2520kg					
28.01.08	Liikumine	VP2 > VU2	90 pead, 2520kg					
31.01.08	Väljaminek	VU5 >	-1 pead, 26kg					
08.02.08	Väljaminek	VU3 >	-1 pead, 33kg					
11.02.08	Liikumine	VP1 > VU7	77 pead, 1802kg					
11.02.08	Liikumine	VP1 > VU8	90 pead, 2098kg					
13.02.08	Inventuur	VU3	81 siga, 4655kg					
13.02.08	Inventuur	VU5	89 siga, 3622kg					
18.02.08	Väljaminek	VU8 >	-1 pead, 32kg 📃					
21.02.08	Väljaminek	VU7 >	-1 pead, 32kg					
				<u> </u>				
Asukoht	Seis enne	e seda sündm	nust					
	Sigu sees	s sel ajal: O						
Kuupäev	Päid Va	iktsiin / ravin	n	Keeluaeg kuni				
	✓			✓				
Märkused								
			Salves	ta Loobu 🗸				

Vaade 39. Vaktsineerimise ja ravi sisestamisvorm

20.5 Inventuuri sisestamine

Inventuuri all mõeldakse programmis loomade arvu ja massi sisestamist perioodi alguses ja lõpus. Inventuuri on soovitatav teha iga kuu lõpus, aga võib teha ka tihedamini nt loomade üleandmise momendil ühelt talitajalt teisele.

Inventuuri ei ole võimalik teha ainult sigade arvu lugemisega. Sigadel peab olema ka mass, mis on saadud kaalumisega või subjektiivse hindamisega silma järgi.

Kui Possusse on sisestatud kasutatud söödakogused, söötade jääk perioodi alguses ja lõpus, siis arvutatakse käibe aruandesse ka sellised majanduslikud näitajad nagu ööpäevane juurdekasv ja söödaväärindus. Kes on nendest näitajatest huvitatud, peavad programmi sisestama loomade arvu koos massiga, loomade arvu ja massi perioodi algul ja lõpul ning sissetulnud sööda kogused ja sööda jäägid analüüsitava perioodi alguses ning lõpus. Soovitatav perioodi pikkus on üks kuu. Nimetatud majanduslikud näitajad kajastuvad aruandes iga käiberühma kohta eraldi ja ka kogu karja kohta kokku.

TEADMISEKS!

 Ööpäevase juurdekasvu ja söödaväärinduse saamiseks on vaja sisestada nii loomade arv, mass kui ka sööda kogused.

⊳	Sündmust	te aken		×
	Asukoh	t Kogu farm	~	Periood 2008 sündmused 👻
	Kõik sünd	lmused (14)		🖌 🔽 Lisa uus sündmus
	11.02.08	Liikumine	VP1 > VU8	90 pead, 2098kg
	13.02.08	Inventuur	VU3	81 siga, 4655kg
	13.02.08	Inventuur	VU5	89 siga, 3622kg
	18.02.08	Väljaminek	VU8 >	-1 pead, 32kg
	21.02.08	Väljaminek	VU7 >	-1 pead, 32kg
				M
	Asukoht	Seis enne	seda sündm	nust
		👻 Peaks ole	ema O pead	
	Kuupäev	Päid M	lass	Keskmine mass
		▼		Salvesta Loobu 🗸

Vaade 40. Loomade inventuuri sisestamine

20.6 Sööda sisestamine

Sööda sisestamise vormis (vaade 41) on ühendatud sööda lisamine ja allesjäänud sööda fikseerimine ehk inventuur. Enne kui saate lisada sööda sündmusi, tuleks veenduda, et kasutatavad söödad oleksid defineeritud (vt menüüribalt "Seaded" - "Söödad"). Söötade sisestmiseks vajuta nuppu LISA UUS SÜNDMUS ja vali SÖÖT.

Söötade sisestamise juures on oluline teada, et lisaks söötade sissetulekule punkrisse on vaja sisestada ka sööda kogus punkris perioodi algul ja perioodi lõpus. Sööda sündmuste nägemiseks valida sündmuste akna ülaservast Asukoha valikutest "Söödapunkrid" või konkreetne söödapunker.

TEADMISEKS!

 Kui perioodi alguse seis on fikseerimata, siis ei ole päring "Sööda käive sööda kaupa" täielik. Kui söödapunkrid on perioodi algul või lõpul tühjad, on vaja sisestada vastavale väljale number 0.

20.7 Sööda inventuuri sisestamine

Sööda inventuur perioodi lõpus sisestatakse sarnaselt sööda sisestamisele, st et perioodi lõpus hinnatakse sööda kogused punkrites ja see sisestatakse Possusse. Kui inventuuri tegemise ajal oli punker tühi, siis on vaja sisestada lisatava sööda koguseks 0 ja jätta sööda tüübi väli tühjaks. Kui tekib vajadus teha inventuuri ilma uut sööta lisamata, siis tuleb sööda koguse väljale sisestada number 0

TEADMISEKS!

- Kui kuu viimasel päeval tuleb sööta punkrisse juurde, siis sööda sissetulek võrdub ka inventuuriga ja seda eraldi teha enam ei või.
- Kuu viimasel päeval ei tohi sööda jääk olla suurem kui viimase sissetulnud sööda kogus.

INVENTUURI VAJALIKKUS.

Kui soovitakse päringutes näha kõrvuti söödakulu, sigade ööpäevast juurdekasvu ning söödaväärindust, on kohustuslik vaadeldava perioodi alguses ja lõpus teha nii lautade (asukohtade) kui punkrite inventuuri kirjed. Lautades tehtava inventuuri kirjetes on soovitatav näidata sigade arv koos massiga.

🏷 Sündmuste a	aken	
Asukoht	Söödapunkrid 🖌	Periood 2008 sündmused 🛛 👻
Kõik sündmu	ised (0)	🗸 🔽 Lisa uus sündmus
Söödapunker	Seis enne seda sündmust	
	 (sööta pole veel lisatud) 	
Kuupäev	Jääk (kg) Juurde (kg) Lisatav sööt	
		✓
		Salvesta Loobu 🗸

Vaade 41. Söötade sisestamine

21 Nuumikute osa päringud

Peamenüüs on erinevate alajaotuste alla toodud päringud, mis annavad ülevaate nuumakarjas toimuvast ja neid on printida ning raamatupidamisele esitada.

Päringu avamisel on vaja jälgida, kas nõutakse mingeid parameetreid (nt. huvipakkuva perioodi algus ja lõpp). Need on vaja sisestada ja päringu avamiseks vajutada nuppu "Otsi".

Päringute seadistamist (sorteerimine, veergude ümberpaigutamine, ridade ärajätmine trükiselt) vaata lõiku Programmi üldised seadistamisvõimalused.

Mõned olulisemad päringud.

Päring "Voorud ja laudad" annab arvulise ülevaate erinevates lautades asuvatest sigadest (vaade 42).

🏷 Po	ossu - 1231	Jampo Seakasva	atuse Ol	j					
Progra	amm S <u>e</u> aded <u>A</u>	Andmehaldus A <u>b</u> iir	nfo						
>>	Voorud j	a laudad						👌 Trükis	•
1231N	Asukoht	Staatus/ käiberühm	Vooru nr	Vooru sissetuleku kp	Sees oldud päevi	Päid	Suurim keeluaeg kuni	Selle keeluajaga sigu	*
	VP2	Võõrdepõrsad	711	28.12.2007	59	0			
	VP1	Võõrdepõrsad	710	10.11.2007	107	0			=
	VU1	Nuumikud				90			
	VU2	Nuumikud				90			
	VU3	Nuumikud				81			
	VU4	Nuumikud				90			
	VU5	Nuumikud				89			
	VU6	Nuumikud				90			
	VU7	Nuumikud				77			
	VU8 Nuumikud 90								
									~
	🗹 🗆 R	idu: 000 <u>uus kirje</u>	<u>salves</u>	ta <					>

Vaade 42. Voorud ja laudad

Päringus "Käibe aruanne" kajastub loomade liikumine erinevates käiberühmades arvuliselt ja kaaluliselt. Välja on toodud sigade seis perioodi alguses ning lõpus, loomade karja tulek ja väljaminek ning söötmispäevad. Lisaks sellele annab käibe aruanne ülevaate erinevate käibegruppide ööpäevasest juurdekasvust, söödakulust ja söödaväärindusest (vaade 43).

Vaade 43	. Käibe	aruanne
----------	---------	---------

Possu 3 - 577 - AS Valjala Süüdatehas Tagavere sea Programm Sündmuste aken (F8) Seaded Andmehaldus Abinfr	farm											
577	< Käibe a	aruanne (nuu	makari)						[👌 Trükis	× ×
	Esimene 1.12.200 Grupp * <kõik gr<br="">Otsi</kõik>	päev * Viimane päe 38 • 31.12.2008 rupid> •	w * ¥									
Söötmine Söödakäive sööda kaupa			VP arv	VP mass	Kesik arv	Kesik mass	Nuumik arv	Nuumik mass				^
🔄 📋 Söödakasutus punkri kaupa	V Aloseis				1682	92510	2205	216090				
Varia Válu pisiegud		d v teisest riibmast			1002	52510	626	46050				
Sistem	G: Octo	at id toicaet formiet			1002	42040	020	40530				
Voorude analüüs (Nuumakari)	V Huk	kumine			71	2530	38	2305				
- , ,	V: Tan	mine oma tarheks			1	40	46	4000				
	V: MOO	ik lihakomhinaati			1	40	360	40040				
	V V. MOU	ik väliomaalo					500	55260				
	V: Muu	ik valisiliaale			676	46050	515	33300				
	V. Teis	ie runna			2020	100466	1072	205020				
		no (ka)			2077	24626	10/2	200920 4600E				
		e (kg)				54050		40383				
	☑ 5000m	spaevi				0.620		01033				
		e Isolo				10,039		154000				
	Suuda Suuda	Kulu Isaka CD Isalata		U		124200		134660				
	Sooda	Kulu SP konta				2,29		2,54				
	✓ Sooday	/aarindus				3,59		3,34				
												~
	🗹 🗆 F	Ridu: 15 <										>
💤 start 🥂 🥙 🗛 🐣 🖂 Windows Live	👻 kersti klement	A Toboy for kyli.		POSSU		S Porei (Possu3 juber	Seakasvatala	FT	o III A 40	shi 15:451

Päring "Liikumised" annab ülevaate sigade liikumisest erinevates lautades, tuues välja loomade arvu, massi ja liikumise kuupäeva (vaade 44).

Vaade 44. Liikumised

Possu - 1231 - Jampo Seakasvatuse OÜ Programm Seaded Andmehaldus Abiinfo										
erogra	Liiku	imised	Agiinro		🛕 Trükis	~				
1231N	Asuk VP1 Esim 1.11 Viim. 25.0	oht * ene päev *2007 ane päev * 12.2008 Otsi								
	Päid	Liikumise kuupäev	Siht- / lähtekoht	Тüüp	Mass	^				
	180	10.11.2007		Selles farmis võõrutatud	1476	≡				
	-90	19.12.2007	VU3	Teise asukohta	-2160					
	-90	19.12.2007	VU4	Teise asukohta	-2160					
	167	11.01.2008		Selles farmis võõrutatud	1336					
	-77	11.02.2008	VU7	Teise asukohta	-1802					
	-90	11.02.2008	VU8	Teise asukohta	-2098					
						~				
		Ridu: 000 <u>uus</u>	kirje <u>salvesta</u>			>				

Söödakasutusest annavad ülevaate päringud "Söödakasutus punkri kaupa " ja "Söödakäive sööda kaupa" (vaade 45 ja 46). Söödakulu käibegruppide kaupa on võimalik näha käibe aruandes (vaade43).

Vaade 45. Söödakasutus punkri kaupa

🏷 Po	ssu - 123	1 - Jampo Se	akasvatu	se OÜ							
Progra	mm S <u>e</u> ade	ed <u>A</u> ndmehaldu	ıs A <u>b</u> iinfo								
>> Söödakasutus punkri kaupa											~
1231N	Perioodi algus * 1.02.2008 Perioodi lõpp * 25.02.2008 Otsi										
	Algseis	Punker	Lisatud	Lõppseis	Juurdekasv	Söötmispäevi	Kulu	Kulu SP kohta	Söödaväärindus	Ööp/ Jk	:
		ST1	0			1670					
		_	-	-	<u>, </u>	-	-		-		
·		Ridu: 000	<u>uus kirje</u>	<u>salvesta</u>	<						>

Vaade 46. Söödakäive sööda kaupa

🏷 Pa	ssu - 1231	- Jampo S	Seakasvati	use OÜ				(
Progra	amm S <u>e</u> aded	<u>A</u> ndmehalo	dus A <u>b</u> iinfo)					
>>	Söödal	käive si	ööda ka	aupa				🗟 Trü	kis 😽
1231N	Perioodi 1.02.200 Perioodi 25.02.20 Grupeeri Punkrid Otsi	algus *)8 lõpp *)08 mine * eraldi	 						
	Sööt			Punker	Juurde	Algseis	Kulu	Lõppseis	
		Ridu: 000	<u>uus kirje</u>	<u>salvesta</u>	<				>